

APERITIFF

09 SĂMBĂȚĂ • 21 IUNIE • 2025

23-31 ENGLISH PAGES

PALME D'OR LA CANNES,

SURPRIZĂ LA CLUJ

Un simplu accident / It Was Just an Accident, filmul surpriză la TIFF.24, este chiar Palme d'Or-ul din acest an de la Festivalul de la Cannes, o critică a regimului politic de la Teheran regizată de iranlianul Jafar Panahi. Filmul poate fi văzut în proiecție unică astăzi, de la ora 19:00, la Cinema Florin Piersic, și din 14 noiembrie în cinematografele românești, distribuit de Transilvania Film.

▶
03

▶ **Interviu cu Béla Tarr**
04 Regizorul maghiar Béla Tarr este omagiat la TIFF, unde i se văd opt filme. Regizorul va primi Premiul pentru Întreaga Activitate, iar astăzi va susține un masterclass.

▶ **Teen spirit cu ochi critici**
14 Anul acesta a marcat nașterea secțiunii competiționale Teen Spirit. Nouă filme ce vorbesc cu și despre publicul tânăr au fost jurizate de 15 tineri, cu vârste cuprinse între 16 și 20 de ani.

BILETE TIFF.24

VÂNZAREA BILETELOR

ON-LINE, pe tiff.eventbook.ro și prin aplicația mobilă a festivalului, TIFF Official APP. Biletele cumpărate prin sistemul on-line sau direct prin aplicație se supun aceluiași reguli prezentate în politica oficială de bilete a festivalului. **DE LA CASIERIILE TIFF**, începând de luni, **9 iunie 2025: Cinema FLORIN PIERSC**, Piața Mihai Viteazul, nr. 11 / **Cinema VICTORIA**, B-dul Eroilor, nr. 51 / **Piața Unirii** iar **din 13 iunie** în: **Cinema ARTA**, str. Universității, nr. 3. Programul casierilor: **Luni, 9 iunie – joi, 12 iunie: 11:00 - 19:00; Vineri, 13 iunie – duminică, 22 iunie: 09:00 - 23:00.**

ATENȚIE!

Recomandăm **procurarea biletelor online**. Vor exista doar cinci puncte de vânzare a biletelor, la Cinema Florin Piersic, Cinema Victoria, Cinema Arta și în Piața Unirii, ce vor fi deschise pe toată perioada de desfășurare a festivalului, conform programului de mai sus. Toți posesorii de acreditări trebuie să își procure bilete cu valoare zero de la casierile festivalului sau de pe tiff.eventbook.ro.

PREȚUL BILETELOR

Bilet de intrare unic (valabil pentru o singură proiecție) pentru toate categoriile de spectatori: 28 lei.

Bilet matineu (valabil pentru proiecțiile din intervalul orar 09:00 – 14:00): 25 lei

BILETE CU PREȚ SPECIAL

Bilet pentru proiecțiile în aer liber: 25 lei

Bilet pentru **Gala de deschidere: 60 lei***

Bilet pentru **Ceremonia de închidere: 60 lei***

Bilet pentru **Concerte, cine-concerte: 50 lei***, excepție **Muzeul de Artă: 40 lei***

Bilet pentru **evenimentele Film Food: 300 lei***

Cine-concert Amadeus LIVE – Prețurile biletelor, în funcție de categorie*, sunt disponibile online pe tiff.eventbook.ro și bilete.ro.

Persoanele cu handicap beneficiază de bilete gratuite pentru maximum 5 proiecții, din aceeași zi, pe baza certificatului de încadrare în grad de handicap și a actului de identitate. Însoțitorii persoanelor care necesită asistent personal vor beneficia, de asemenea, de bilete gratuite pentru aceleași proiecții.

ANULARE ȘI RAMBURSARE

Biletele achiziționate nu pot fi anulate sau schimbate. Se returnează contravaloarea biletelor doar în cazul în care proiecția este anulată în avans din motive tehnice, condiții meteorologice nefavorabile sau alte cazuri de forță majoră. Urmăriți site-ul oficial al festivalului tiff.ro, tiff.eventbook.ro, respectiv www.bilete.ro pentru informații referitoare la reprogramarea proiecțiilor. Contravaloarea biletelor nu se returnează în situația în care condițiile meteo se deteriorează după începerea proiecției. De asemenea, nu se returnează contravaloarea biletelor nefolosite din pachetul de abonamente.

POLITICA DE ACCES

• **Accesul la eveniment** se face prin scanarea bilețului, fie în format tipărit, fie electronic (pe dispozitive mobile). Accesul este permis doar pe baza unui bilet valabil pentru proiecția respectivă, cu excepția copiilor sub 3 ani care nu ocupă un loc individual.

• **Cu 5 minute înainte** de începerea oricărei proiecții, vor putea intra în sală și deținătorii de acreditări TIFF care nu au reușit să își procure **bilete de intrare**, în limita locurilor disponibile.

• **Locurile în sală sunt garantate** până cu 5 minute înainte de începerea proiecției.

• **După începerea proiecției, accesul în sală este interzis!**

• Locurile nu sunt alocate și pot fi ocupate la alegerea spectatorilor.

ATENȚIE: Filmele din cadrul festivalului pot conține scene de sex, violență sau limbaj licențios. Vă recomandăm să consultați descrierea acestora în programul oficial înainte de achiziționarea biletelor.

• **Accesul cu animale de companie** nu este permis în incinta sălilor de cinema.

• **Consumul de băuturi și alimente din exterior** este interzis.

Concertul zilei la Muzeul de Artă

Cum ar suna un dialog între eleganța jazzului și dinamismul muzicii electronice?

Louisa Miclăuș

Patru muzicieni pasionați de jazz și improvizație urcă în această seară pe scena Muzeului de Artă. Uniți sub numele Photons, Gauthier Toux (pian), Julien Loutelier (tobe), Giani Caserotto (chitară) și Samuel F'hima (contra-

bas) propun o combinație electrică de jazz și muzică techno. Toux este deja un nume apreciat în peisajul muzical francez, având o experiență de peste 20 de ani în domeniu și nume-roase distincții globale. După o întâlnire revelatoare cu muzica electronică, artistul a format împreună cu colegii săi o combinație avangardistă și promițătoare, luată în vizor de publicații precum ARTE Concert sau Jazz Magazine. Primul lor album, *La Nuit sans l'ennui*,

a fost lansat în 2024.

Concertul de la TIFF.24 are loc cu sprijinul Institutului Francez din Cluj-Napoca și al Ambasadei Franței în România. SÂMBĂTĂ, 21 Iunie, ORA 19:00 / MUZEUL DE ARTĂ

Premiul publicului TIFF.24

COMPETIȚIE

BAROMETRU GENERAL

1	LA 2000 DE METRI DE ANDRIIVKA / 2000 METERS TO ANDRIIVKA	4.94
2	TATA	4.92
3	TU EȘTI LUMEA MEA / U ARE THE UNIVERSE	4.91
4	FETELE DE LA GARĂ / THE GIRLS AT THE STATION	4.90
5	ANUL NOU CARE N-A FOST / THE NEW YEAR THAT NEVER CAME	4.86
6	MARCELLA	4.86
7	CARNE / MEAT	4.86
8	PĂDUREA DE MOLIZI / THE SPRUCE FOREST	4.85
9	SUNT ÎNCĂ AICI / I'M STILL HERE	4.85
10	FANFARA / THE MARCHING BAND	4.84

1	SURZENIE / DEAF	4.70
2	PĂMÂNT STRĂIN / TO A LAND UNKNOWN	4.57
3	PĂUNUL / PEACOCK	4.54
4	MIOCARD / MYOCARDIUM	4.45
5	REGATUL / THE KINGDOM	4.44
6	DOVEZI DE IUBIRE / ACTS OF LOVE	4.41
7	ISTERIA / HYSTERIA	4.37
8	ULTIMUL DRUM / THE WEeping WALK	4.31
9	PLOUĂ PESTE BABEL / RAINS OVER BABEL	4.29
10	TREI ZILE CU TATA / THREE DAYS OF FISH	4.22
11	DEBUT / DEBUT, OR, OBJECTS OF THE FIELD OF DEBRIS AS CURRENTLY CATALOGUED	3.72
12	XOFTEX	3.59

ÎN CAZ DE PLOAIE

Biletele cumpărate pentru proiecțiile care se mută în interior își păstrează valabilitatea.

• Proiecția zilnică a filmului din **PIAȚA UNIRII OPEN AIR**, ora 21:45, va avea loc în aceeași seară la **Casa de Cultură a Studenților**, începând cu ora 23:00.

• Proiecția zilnică a filmului din **IULIUS PARC OPEN AIR** va avea loc în aceeași seară la **Cinema Mărăști**, începând cu ora 22:30.

• Proiecția zilnică a filmului de la **MUZEUL DE ARTĂ**, ora 21:30, va avea loc în aceeași seară la **Cercul Militar**, începând cu ora 23:15.

LOCAȚII

CINEMA FLORIN PIERSC,

Piața Mihai Viteazul, nr. 11

CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR,

Piața Lucian Blaga, nr. 1-3

PIAȚA UNIRII OPEN AIR

CINEMA VICTORIA,

B-dul Eroilor, nr. 51

CERCUL MILITAR,

B-dul Eroilor, nr. 51 fără rampă de acces

pentru persoanele cu dizabilități

CINEMA ARTA,

str. Universității, nr. 3

UNIVERSITATEA SAPIENTIA,

str. Calea Turzii, nr. 4 fără rampă de acces

pentru persoanele cu dizabilități

IULIUS PARC OPEN AIR,

str. Alexandru Vaida Voevod, nr. 53 B

MUZEUL DE ARTĂ,

Piața Unirii, nr. 30

CINEMA DACIA, str. Bucegi, bl. A1

CINEMA MĂRĂȘTI, str. Aurel Vlaicu, nr. 3

CASTELUL BĂNFIY BONTIDA,

DJ161, localitatea Bonțida

PARC POLIGON FLOREȘTI, strada Sub

Cetate, nr. 13, Parcul Poligon, Florești

TEATRUL NAȚIONAL CLUJ-NAPOCA,

Piața Ștefan cel Mare, nr. 2-4

ISSA RESORT, Aleea Durgăului nr. 6, Turda

BT ARENA, Aleea Stadionului nr. 4

Pentru orice alte informații sau neclarități,

vă rugăm să ne contactați pe adresa de email

ticketing@tiff.ro.

APERITIFF

Redactor-sef:

Dan Boicea

Redactor-sef adjuncț:

Laurențiu Parasciv

Editori:

Ion Indolean
Craița Nanu
Claudia Negrea
Vlad Marina
Oana Balaci
Sophia Blaga
Ruxandra
Predescu
Adda Mihăescu
Șerban Mark Pop
Mircea Laslo
Maria Măruță

Junior editori:

Anda Pășcută
Maria Barbu
David Seko
Anca Pastramă
Matei Filip
Tamara Văscu
Louisa Miclăuș

Graphic design:

Carmen Gociu
Gabi Bora
Vasile Pipas

Tipărit la: Garamond

Proiect cultural finanțat de Ministerul Culturii

Proiect realizat cu sprijinul Primăriei și Consiliului Local Cluj-Napoca

PROIECȚII SPECIALE

Un simplu accident

Filmul potrivit la timpul potrivit

Mircea Laslo

specific făcut de piciorul artificial al unui individ a cărui mașină se strică în fața casei sale. Într-o manieră minimalistă, fără să apeleze la flashback-uri sau explicații „din off”, filmul îl urmărește pe Vahid pe măsură ce își

cicatrici, iar ceea ce se relevă este o perspectivă zguduitoare asupra tensiunii, furiei și traumei ascunse în sânul societății din Iran.

Premisa duce cu gândul la Tarantino, însă regizorul Jafar Panahi alege o abordare mult mai subtilă, evitând în mod premeditat ultraviolența cu care ne-au obișnuit alte mari pelicule-reper care explorează tema răzbunării. Unde *Lady Vengeance* sau *Kill Bill* servesc catharsis sângeros, *Un simplu accident* se concentrează asupra umanității pe care personajele implicate refuză în cele din urmă să o lase în urmă de dragul dreptății. Această înțelegere a modului în care furia trece pe nevăzute de la individ la societate se află în cele din urmă în miezul acestui film poate mai cumpătat decât ne-ar plăcea, dar cu atât mai teatral și cu atât mai remarcabil. Jocul actorilor este în mod limpede înrădăcinat într-o tradiție mai degrabă scenică decât cinematografică, dar acest aspect contribuie semnificativ la atitudinea nuanțată propusă de scenariu, subliniind elegant mesajul fundamental pe care îl transmite filmul: problemele complexe cer soluții complexe, iar orice altceva nu este decât o perpetuare cu scadența amânată a urii și a resentimentului.

SÂMBĂTĂ, 21 Iunie, ORA 19:00 / CINEMA FLORIN PIERSC

Un film dureros și cât se poate de actual, despre sfărșimarea aproape imposibilă a ciclurilor violenței, în rama unei furii generalizate.

Un simplu accident reușește foarte bine să ofere o perspectivă umană asupra unei situații tratate în general într-un plan distant, geopolitic: sistemul represiv din Iran. Mutând accentul de la statistici și strategii, la oameni puși față în față cu tortionarul lor, filmul-surpriză de la TIFF24 este un masterclass de înțelepciune și nu este de mirare că a câștigat Palme d'Or-ul la Cannes în acest an.

Accidentul la care face referire titlul este o primă piesă care cade, atrăgând rând pe rând un grup pestril de oameni trecuți prin nemăsurate chinuri provocate de un om a cărui identitate este foarte dificil de confirmat pentru ei, dar a cărui prezență redeschide răni vechi și instigă la răzbunare. Vahid (Vahid Mobasseri) aude scârțâit

pregătește atacul împotriva celui pe care îl crede agent și tortionar al poliției secrete: individul este capturat și sechestrat într-un cufăr dintr-o dubă, iar Vahid pornește într-o cursă tragicomică, încercând să-i confirme identitatea pentru a se răzbuna. Pas cu pas, tot mai multe personaje i se alătură, fiecare cu propria poveste de groază și cu propriul set de

CINE-CONCERT

AMADEUS

LIVE

r. Miloš Forman, 1984

Cu participarea extraordinară:

CORUL NAȚIONAL DE CAMERĂ
"MADRIGAL - MARIN CONSTANTIN"

ORCHESTRA OPEREI NAȚIONALE ROMÂNE
CLUJ-NAPOCA

BT Arena
Cluj-Napoca

Duminică, 22 iunie
18:00

Béla Tarr: „Dacă ai sensibilitate pentru viață, vei avea un alt timp”

Regizorul maghiar Béla Tarr este omagiat anul acesta la TIFF.24 unde sunt proiectate opt dintre lungmetrajele sale. Regizorului i se va acorda Premiul pentru Întreaga Activitate în cadrul Galei de Închidere, astăzi la Teatrul Național Cluj-Napoca. Béla Tarr este unul dintre pilonii industriei cinematografice europene, fiind o influență pentru cineasți din întreaga lume.

Claudia Negrea

În trecut v-ați exprimat nemulțumirea față de povești, menționând că toate poveștile sunt la fel sau că totul a fost deja spus. Vă mențineți și acum aceleași convingeri?

Știi, cu toții suntem diferiți, tu vezi lucrurile diferit în viață față de mine. Și încercăm doar să învățăm. Când ești cineast, munca ta este să împărtășești cu oamenii ceea ce vezi, iar asta e esențialul. Și, bineînțeles, diferențele sunt cele interesante, nu povestea. De exemplu, cunosc câțiva regizori, unii îmi sunt prieteni, dar vedem lucruri diferite. Însă, dacă văd că sunt onești și puternici, atunci uneori nici nu știu care e povestea, doar privesc imaginile.

Cum vedeți viitorul cinematografiei într-o lume în care oamenii se bazează tot mai mult pe inteligență artificială?

Nu știu ce este această inteligență artificială, dar știu ce este viața. Și dacă ascult viața, sigur că nu am nevoie de genul ăsta de prostii. Serios. E suficient dacă ai doi ochi, dacă poți simți aerul, dacă poți vedea oameni amărâți și cum trăiesc ei. E o chestiune de sensibilitate. Chiar nu cred în genul acesta de prostii false. Uneori sunt întrebat ce sfat am pentru tinerii cineasți... Răspunsul meu este foarte simplu. Trebuie să fie ei înșiși. Trebuie să își găsească propriul limbaj. Și știi ce? Dacă ai un telefon, poți filma cu acel telefon,

poți edita pe laptop și poți distribui pe internet. Poți să spui „fuck off” industriei de film, acestui întreg rahat al afacerii cu profit. Pentru că nu ai niciun motiv să... Vei deveni prizonierul acestei situații. Nu are rost să aștepti bani sau favoruri de la ei.

Puteți numi câțiva regizori contemporani pe care îi apreciați și despre care simțiți că se apropie de un cinema autentic? Există ceva ce vă impresionează în cinematografia de azi?

Am înființat o școală de film în Sarajevo, care a fost, să zicem, o școală de film neortodoxă. De exemplu, nu aveam cursuri și nu aveam un sistem clasic de

„Când vezi un film, îl vezi pe regizor dezgolit și vezi cine este el cu adevărat. Nu te poți ascunde.”

învățământ. Scopul meu era scris ca un fel de slogan: „Fără educație, doar eliberare”. Acești oameni veneau din toate colțurile lumii, și nu aveam profesori, doar am invitat niște regizori: Apichatpong Weerasethakul, Carlos Reygadas, Guy Maddin, Gus van Sant și câțiva teoreticieni de film. Toți au fost acolo două săptămâni. A face filme e ca o bucătărie. Dar fiecare are o bucătărie diferită și gătește mâncare diferită. Dar acum s-a închis, pentru că era o universitate privată și, bineînțeles, studenții trebuiau să plătească taxe, dar eu nu am ales copiiii bancherilor, ci regizori buni, foarte talentați. ■

MASTERCLASS BÉLA TARR

**21 Iunie, 10:30 /
HOTEL RADISSON BLU**

DAMNARE

**22 Iunie, 17:15 /
UNIVERSITATEA SAPIENTIA**

Scanați codul QR
pentru interviul
integral pe site-ul
AperiTIFF

SUPERNOVA

Insula

Cădere în paradis

Vlad Marina

Dacă cineva și-ar face plimbarea de dimineață în filmul lui Jan-Ole Gerster, nu ar da doar de splendidele priveliști nisipoase ale arhipelagului canar Fuerteventura, ci și, probabil, de un tip șifonat, cu constituție de fost sportiv, prăbușit în semi-adormire pe marginea drumului. Dacă ar și vorbi cu el, ar afla următoarele: îl cheamă Tom, este englez și lucrează de niște ani ca antrenor de tenis la hotelul din zonă, unde, acum că se uită la ceas, trebuie să ajungă urgent. Nu ar afla ce fel de noapte l-a uitat acolo, între altele pentru că nici el nu-și amintește, dar ar putea bănuî ușor din glasul răgușit, atins de nechef cronic – băutură, droguri, zbenguială, poate o mică aventură sfârșită intempestiv. Chiar și așa, Tom i-ar părea probabil simpatic. Charismatic, cu simțul omului, la o adică bine-intenționat. Poate doar un pic rătăcit în propria viață de vis.

Cam așa îl găsește pe Tom (Sam Riley) și Anne (Stacy Martin), atunci când sosește în Fuerteventura pentru o vacanță cu soțul (Dave / Jack Farthing) și co-

pilul (Anton / Dylan Torrell). Legătura le-o face, teoretic, Anton, căruia Tom începe să-i dea lecții de tenis. În mod inexplicabil, însă, senzația este că s-au mai văzut și înainte. Poate chiar acolo pe insulă, într-o altă viață? Cert este că, dintr-una într-alta, Tom ajunge un apropiat al familiei. Astăzi le obține o cameră mai bună la hotel, mâine îi plimbă pe insulă să vadă frumusețile mai greu accesibile, poimăine

este cu ei la șpriț. Dintr-una într-alta, devine clar că: 1) relația dintre Anne și Dave e departe de a fi ideală, ba chiar stă să se prăbușească; 2) între Tom și Anne există o puternică tensiune sexuală; 3) presupunând prin absurd că Dave ar dispărea într-o bună zi din peisaj (*wink wink*), Tom nu s-ar descurca deloc rău să-l înlocuiască.

Ce se întâmplă de aici încolo nu mai e clar, e neo-no-

Jan-Ole Gerster revine cu un thriller cu bătaie existențială despre alienarea care mocnește în sânul conforturilor lumii contemporane.

ir. Îmbârligături, indicii, scăpări, secrete, răsturnări, adevăruri concurente – *Insula* le are pe toate, și are și inspirația de a le doza cu atenție, într-un fel care face dreptate nu numai convențiilor narative, ci și unei anumite ambiguități inerente răscurilor vieții. De undeva din *off-ul* cadrelor veșnic însoțite din Fuerteventura, *L'Avventura* lui Antonioni ne șoptește: „adevărul evenimentelor (sau al iubirii, sau al prieteniei) contează mai puțin, oamenii se vor adapta oricum”.

**SÂMBĂTĂ, 21 Iunie,
ORA 21:00 / CASA DE CULTURĂ A
STUDENȚILOR**

Votul publicului contează și se premiază.

Votează filmele preferate în TIFF Official App sau pe tiff.ro și ai șansa să câștigi premii zilnice. Tu alegi cel mai popular film din festival!

Votează
în TIFF
OFFICIAL APP

ZILELE FILMULUI ROMÂNESC

TWST – Things We Said Today

Îmblânzind memoria

David Seko

Vara lui 1965. Trei zile.

Un concert. The Beatles în America. O lume în fierbere. Și la propriu, și la figurat. Revoluția pop este pe cale să izbucnească, iar noi suntem invitați să luăm parte la freacățul unui New York aflat în plină schimbare, să pășim pe străzile aglomerate și să gustăm din tumultul unei epoci a extazului și transformării.

Dovedindu-și încă o dată priceperea de a oferi o nouă viață filmărilor de arhivă, regizorul Andrei Ujică zugrăvește portretul unei ample frământări sociale. Și, pentru că totul este deja ani-

Andrei Ujică ne invită într-o călătorie prin timp, peste timp și pe sub timp.

mat, el strecoară în oceanul de oameni câteva apariții desenate în contururi naive, personajele acestui film. Astfel, asistăm la întâlnirea dintre istoria personală și

istoria colectivă, cu toate urmările sale.

Fundamental, este povestea unei îndrăgostiri. Drumul a doi oameni, pierduți într-un vuiet general, către a se găsi unul pe celălalt. În fundal, o revoluție unde realitatea poetică primează în fața celei politice.

TWST este un elogiu adus trecutului și celor care l-au traversat, o ușă către un moment în care s-a petrecut ceva ce ar trebui să ne dea speranță și să ne pună pe gânduri: liantul unirii dintre oameni nu a fost ura, ci bucuria.

SÂMBĂȚĂ, 21 Iunie, ora 15:00 / CINEMA VICTORIA

ARMANI
OFFICIAL BEAUTY PARTNER

TIFF. 24

RED CARPET LOOK

* Film nerecomandat minorilor / This film is not suitable for children.

CINEMA

FLORIN PIERSC

13:30 TOMORROW IS FEAR
HRANĂ VERDE
(SOYLENT GREEN)
97' / Richard Fleischer / SUA

15:30 TOMORROW IS FEAR
SFÂRȘITUL (THE END)
149' / Joshua Oppenheimer /
Marea Britanie, Danemarca,
Germania, Irlanda

19:00 PROIECȚII SPECIALE
UN SIMPLU ACCIDENT
(IT WAS JUST AN
ACCIDENT)
105' / Jafar Panahi / Iran

21:00 SUPERNOVA
TOT CE SE PIERDE (THE
THINGS YOU KILL)
114' / Alireza Khatami / Franța,
Polonia, Canada

CINEMA VICTORIA

10:00 ZILELE FILMULUI
ROMÂNESC
JAFUL SECOLULUI
(TRAFFIC)
127' / Teodora Ana Mihai /
România, Belgia, Olanda

12:45 ZILELE FILMULUI
ROMÂNESC
VIITOR LUMINOS
(BRIGHT FUTURE)
89' / Andra MacMasters /
România

15:00 ZILELE FILMULUI
ROMÂNESC
TWST - THINGS WE
SAID TODAY
91' / Andrei Ujica / România

17:30 3 X 3
CADET
123' / Adilkhan Yerzhanov /
Kazahstan

20:15 GIVE ME FIVE: UK DEBUTS
CEREMONIA
(THE CEREMONY)
91' / Jack King / Marea Britanie

22:30 GIVE ME FIVE: UK DEBUTS
NELINIȘTE (RESTLESS)
89' / Jed Hart / Marea Britanie

CINEMA ARTA

10:00 WHAT'S UP, DOC?
INVENȚIA (INVENTION)
72' / Courtney Stephens / SUA
12:00 ZILELE FILMULUI
ROMÂNESC
TRITON (MERMAN)
86' / Ana Lungu / România

14:30 FOCUS ESTONIA
O URMĂ DE SPERANȚĂ
(SMILE AT LAST)
86' / Leida Laius, Arvo Iho /
Estonia

16:30 PROIECȚII SPECIALE
MOARTEA DOMNULUI
LĂZĂRESCU (THE
DEATH OF MR.
LAZARESCU)
153' / Cristi Puiu / România

19:30 ZILELE FILMULUI
ROMÂNESC
LITTLE SYRIA
90' / Madalina Rosca, Reem
Karsli / România, Portugalia,
Germania

22:00 FOCUS ESTONIA
AURORA
111' / Andres Maimik, Rain Tolk /
Estonia

CASA DE CULTURĂ
A STUDENȚILOR

14:00 SUPERNOVA
KILL THE JOCKEY
(EL JOCKEY)
96' / Luis Ortega / Argentina

16:15 SUPERNOVA
PATRU MAME
(FOUR MOTHERS)
89' / Darren Thornton / Irlanda,
Marea Britanie

18:30 PROIECȚII SPECIALE
JURNALUL PRIMEI
IUBIRI (DREAMS
(SEX LOVE))
110' / Dag Johan Haugerud /
Norvegia

21:00 SUPERNOVA
INSULA (ISLANDS)
121' / Jan-Ole Gerster / Germania

SAPIENTIA

10:45 ZILELE FILMULUI
ROMÂNESC
SCURTMETRAJE
ROMÂNEȘTI I
(ROMANIÂN SHORTS I)
118'

13:45 ZILELE FILMULUI
ROMÂNESC
SCURTMETRAJE
ROMÂNEȘTI II
(ROMANIÂN SHORTS II)
118'

16:45 ZILELE FILMULUI
ROMÂNESC
SCURTMETRAJE
ROMÂNEȘTI III
(ROMANIÂN SHORTS III)
117'

19:45 ZILELE FILMULUI
ROMÂNESC
SCURTMETRAJE
ROMÂNEȘTI IV
(ROMANIÂN SHORTS IV)
120'

23:00 ZILELE FILMULUI
ROMÂNESC
SLEEP #2
61' / Radu Jude / România

PIAȚA UNIRII
OPEN AIR

21:45 SUPERNOVA
RADIO PRAGA (WAVES)
131' / Jiří Mádl / Republica Cehă

PARCUL POLIGON
FLOREȘTI

21:45 SUPERNOVA
RADIO PRAGA (WAVES)
131' / Jiří Mádl / Republica Cehă

IULIUS PARC
OPEN AIR

21:45 TOMORROW IS FEAR
2001: O ODISEE
SPAȚIALĂ (2001: A
SPACE ODYSSEY)
149' / Stanley Kubrick / Marea
Britanie, SUACinema Măraști

CINEMA MĂRĂȘTI

19:30 TOMORROW IS FEAR
ALBASTRU INFINIT
(O ÚLTIMO AZUL)
86' / Gabriel Mascaro / Brazilia,
Mexic, Chile, Olanda

CINEMA DACIA

MĂNĂȘTUR

18:00 SUPERNOVA
FANFARA
(EN FANFARE)
103' / Emmanuel Courcol / Franța

20:30 TOMORROW IS FEAR
EA (HER)
126' / Spike Jonze / SUA

CERCUL MILITAR

15:45 ZILELE FILMULUI
ROMÂNESC
TATA
82' / Lina Vdovii, Radu Ciorniciuc
/ România

18:15 ZILELE FILMULUI
ROMÂNESC
COMATOGEN
105' / Igor Cobileanski / România,
Republica Moldova

20:45 ZIUA MAGHIARĂ
DE LA ZERO
(BEYOND ROCK
BOTTOM)
86' / Ádám Miklós / Ungaria

MUZEUL DE ARTĂ

21:30 FILM FOOD
MARCELLA
98' / Peter Miller / SUA

TEATRUL NAȚIONAL

20:00 EVENIMENT SPECIA
DECERNAREA
PREMIILOR
(AWARDS CEREMONY)

Moartea domnului Lăzărescu în două hiperbole

Andrei Gorzo

Scriind în numărul din 28 octombrie 1972 al revistei *New Yorker* despre *Ultimul tango la Paris*, Pauline Kael prorocea bombastic că data primei proiecții publice a filmului

lui Bertolucci, 14 octombrie 1972, în deschiderea New York Film Festival, va rămâne o bornă în istoria filmului, echivalentă cu ceea ce reprezintă 29 mai 1913 – premiera lui Stravinski cu *Le sacre du printemps* – în istoria muzicii. Multă vreme am fost tentat să adaptez hiperbola lui Kael pentru data de 2 iunie 2005 – data primei proiecții publice românești cu *Moartea domnului Lăzărescu*, la cinematograful Republica din Cluj, în cadrul TIFF –, dar m-a reținut prudența: la urma urmei, *Ultimul tango* n-a avut o posteritate atât de glorioasă cum i-o prezisese Kael. Acestea fiind zise, la 20 de ani după ce-am ieșit

de la premiera filmului lui Cristi Puiu cu certitudinea kaeliană că participasem la un moment istoric și că, în calitatea mea de tânăr critic de cinema, mi se oferea șansa de a contribui în următorii ani, oricât de marginal, la ceva important, cred în continuare că am avut dreptate.

La fel, ani buni m-au bântuit niște cuvinte de ale criticului literar anglo-american James Wood: „Romanzierii ar trebui să-i aducă

mulțumiri lui Flaubert tot așa cum poezii aduc mulțumiri primăverii, [căci] odată cu Flaubert renaște totul”. Mă tenta să fac o parafrază în care „romancierii” să devină „cineștii români”, iar „Flaubert” să devină „Puiu”. M-am tot abținut, pentru că, fie și cu un „păstrând proporțiile” băgat pe-acolo, sună nerușinat de pompos, bașca nesănătos (Puiu – spre deosebire de Flaubert la vremea cuvintelor lui Wood – fiind încă în viață). Asta până anul trecut, când mi-am învins frica de penibil și am comis-o – am sărit calul a *la Kael* în revista *Films in Frame*. Pompos sau nu, chiar cred că ceva de felul ăsta e adevărat, iar frica de penibil se mai atenuează cu vârsta. ■

INFO 20 de ani de la lansarea filmului

Moartea domnului Lăzărescu

Moartea domnului Lăzărescu, pilon de referință pentru „Noul Val al Filmului Românesc”, împlinește 20 de ani de la lansare. Proiecția aniversară a filmului are loc în cadrul TIFF astăzi, de la ora 16:30, la Cinema ARTA, Cluj-Napoca. Regizorul Cristi Puiu și actrița Monica Birlădeanu vor fi prezenți la discuția cu publicul, alături de directoarea de locații Oana Bujgoi Giurgiu și directoarea financiară Adriana Bumbes.

Scris de Cristi Puiu și Răzvan Rădulescu, regizat de Cristi Puiu și produs de Mandragora, **Moartea domnului Lăzărescu** a câștigat premiul secțiunii **Un Certain Regard la Cannes** în 2005, obținând peste 30 de premii internaționale și fiind

nominalizat la European Film Awards pentru Cea mai bună regie și Cel mai bun scenariu. În 2005, filmul a primit la TIFF premiul FIPRESCI oferit de juriul criticilor internaționali, Premiul Publicului și Premiul Europa FM pentru cel mai bun film românesc, Cristi Puiu a obținut Premiul pentru cea mai bună regie, iar Ion Fiscuteanu și Luminița Gheorghiu au fost premiați pentru Cea mai bună interpretare. A urmat distribuția filmului în peste 100 de țări din întreaga lume.

Din distribuția filmului fac parte, printre alții: Ion Fiscuteanu, Luminița Gheorghiu, Doru Ana, Monica Birlădeanu, Alina Berzunțeanu, Dorian Boguță.

Presiunea colegială ajută!

Jay Weissberg

Consensul critic nu apare întotdeauna instantaneu: când un film cu adevărat rar face ceva nou, poate dura până când realizăm că s-a atins un moment de cotitură. Când *Moartea domnului Lăzărescu* a fost proiectat la Cannes în 2005, puțini critici internaționali erau conștienți că în cinemato-

grafia românească apăreau lucruri excepționale, și îmi amintesc încă foarte clar câți colegi au ieșit de la viziunea de presă (sunt destul de sigur că era în sala Bazin), întrebându-se de ce urmăresc un film atât de lung în care aparent nu se întâmplă nimic. Desigur, odată ce laudele au început să curgă, mulți dintre aceiași critici s-au întors și l-au vizionat cap-coadă, alăturându-se apoi corului laudărilor. Uneori, măreția are nevoie de timp să fie înțeleasă... deși și presiunea colegială ajută! *Jay Weissberg este Director al Giornate del cinema muto / Pordenone Silent Film Festival.* ■

Liviu Jicman, Președintele ICR:

„Proiecția filmului «Libertate» la TIFF m-a lăsat mut“

Președintele Institutului Cultural Român, Liviu Jicman, ne-a vorbit despre rolul promovării cineaștilor români la nivel internațional și ce înseamnă pentru el îndelungatul parteneriat cu TIFF.

Sophia Blaga

Care sunt cele mai mari provocări în promovarea filmului românesc în afara granițelor?

E o realitate complexă și mișcătoare și nu cred că este posibil un răspuns simplu, dar vestea bună este că provocările nu sunt cele mai mari când e vorba despre promovarea filmului. ICR promovează cinematografia românească pe foarte multe căi, într-o relație foarte eficientă cu lumea filmului. În relație cu festivalurile internaționale de film (Berlin, Cannes, Veneția, Sarajevo și multe altele), rolul nostru este să încurajăm atât participarea cât mai numeroasă a producțiilor selectate, cât și prezența efectivă a cineaștilor la proiecții, interacțiunea lor cu alți oameni din industrie și cu publicul. În multe locuri, reprezentanțele ICR organizează propriile festivaluri de film românesc, cu formate diferite și cu o selecție bogată – Caravana Noului Cinema Românesc în Polonia, Festivalul Filmului Românesc în Spania. Filmele românești nu lipsesc de la festivalurile de film francofon și de film european de pe diferite continente, iar ICR este organizatorul FFE în România. Susținem constant participarea tinerilor

producători la EAVE și alte workshopuri de acest gen, dar și participări de documentare sau filme studențești la evenimente. În Canada și SUA (la festivalurile de film românesc din Washington, Phoenix, Minneapolis, San Francisco), ICR New York este un promotor puternic, inclusiv prin turneele de prezentare a premierelor românești. Amintesc aici și focus-urile de film românesc în diferite contexte internaționale, retrospectivile sau secțiunile-portret de cineaști la festivaluri. Dar, ca să ne întoarcem la provocări, una dintre cele mai mari este promovarea filmului românesc din competiția pentru premiile Oscar.

Cum arată „rețeta” unui film românesc cu potențial de circulație internațională?

Un criteriu important este participarea la festivaluri și, evident, obținerea de trofee. Dar și altele: filme cu o tematică densă, articulată, autentică, pe de o parte, sau inovația vizuală, îndrăzneala, profesionalismul artistic.

Cum s-a transformat parteneriatul ICR-TIFF de-a lungul anilor?

Parteneriatul ăsta va împlini anul viitor un sfert de secol. ICR susține și finanțează workshopuri, premii și operațiuni tehnice concrete. Instituția noastră, însă, e doar una dintre multele entități oficiale și particulare care pun umărul la cel mai prestigios festival din Sud-Estul Europei. Însă faptul că susținem acest festival de la

„Dacă aș fi regizor, scenarist, operator sau producător, fiți sigur că aș da sfaturi profesionale. Nu pot să spun, în calitate pe care o am, decât că vom fi alături întotdeauna de toate talentele. De aceea, nu dau sfaturi, ci mă înclin în fața cineaștilor.”

înființarea Institutului cred că ne dă dreptul să ne considerăm unul dintre pilonii lui.

Ce rol joacă TIFF-ul în strategia ICR de diplomatie culturală?

Dați-mi voie să zâmbesc și să îmi mențin o atitudine modestă. Suntem parteneri cu TIFF, Festivalul de Teatru de la Sibiu, Festivalul de Literatură de la Iași, Festivalul Shakespeare de la Craiova, promovăm Festivalul Enescu, fiindcă aduc în România vedete internaționale și monștri sacri, au prestigiu și ecou în mediul internațional. În orice negociere în mediul internațional putem negocia pentru oamenii de cultură din România de pe o poziție cel puțin egală. Sunt impresionat de felul în care TIFF activează spații și sprijină locuri cu valoare de patrimoniu. Dintre colaborările noastre, cea din prezent

pentru *Amadeus*. Nu mai țin minte care a fost primul film pe care l-am văzut la TIFF, dar îmi amintesc, de exemplu, cu plăcere, acum mai bine de un deceniu cred, de filmul *Două lozuri* pe care l-am văzut în cadrul TIFF, pentru umorul autentic, personajele conturate cu accente de absurd românesc. Un film românesc care s-a bucurat și de un important succes de public.

Există o proiecție sau un moment de la TIFF care v-au emoționat în mod special?

Viața mea este și un rezultat al Revoluției române din 1989. De aceea, proiecția filmului *Libertate* la TIFF m-a lăsat mut.

Dacă ar fi să recomandați un film văzut la TIFF care merită revăzut azi, care ar fi acela?

Actorul și sălbaticii și *Balanța*, ar trebui văzute, cred eu, de orice nouă generație crescută într-o Românie liberă.

Cum vedeți rolul filmului românesc în redefinirea imaginii României în lume?

Film românesc, deci european. Un film e o imagine, o viziune despre lume a unui om talentat, sprijinit de o echipă. La Festivalul Filmului European invităm în fiecare an un regizor să fie ambasadorul-realizator al unui trailer reprezentativ. Câtă vreme vin mereu din urmă noi talente, sunt sigur că imaginea asta va fi în continuare la fel de impresionantă. Important e ca sprijinul pentru a șaptea artă să nu se împiedice financiar.

10 pentru FILM la TIFF, 2025

Oana Mogoș: „Pur și simplu nu mi-a tăcut gura niciodată!”

10 actori de teatru sunt prezentați anual, în cadrul **TIFF**, profesioniștilor din lumea filmului și publicului. Programul **10 pentru FILM la TIFF** își propune să promoveze figuri noi în filmul românesc și îi vizează pe actorii care nu au avut până acum șansa afirmării în cinema.

Interviu de Ciprian Brașoveanu

Cei 10 selectați pentru ediția a 14-a a programului sunt: Smaranda Caragea, Eduard Chimac, Dan Pughineanu, Cătălina Romanet, Ana Udriou (București), Ionuț Cornilă (Iași), Sebastian Marina (Sf. Gheorghe), Alina Mișoc (Cluj), Oana Mogoș (Galați), Dorottya Nagy (Târgu-Mureș).

Oana Mogoș (32 ani) e proaspăt laureată a premiului UNITER 2025 pentru rol principal și parte din trupa de superstaruri (cu 4 nominalizări pentru *Regina nopții*, în regia Letei Popescu, la UNITER, printre care și pentru Cel mai bun spectacol) pe care le-a propus în ultimele sezoane Teatrul Dramatic „Fani Tardini”, Galați. Partenerul ei de scenă, Ciprian Brașoveanu, care spune că „*Oana e un partener de scenă ideal și partenerii ca ea te fac și pe tine un artist mai bun*”, a încercat să ne ajute să o cunoaștem mai bine:

Cum arată pentru tine viața profesională în 2025?

Mi-am dat seama că am petrecut mult mai mult timp în scenă decât în viața noastră plictisitoare de toate zilele [...]. Dacă primii ani în teatru au stat foarte mult sub semnul îndoielii, al fricii sau chiar al lui *Ce Dumnezeu caut eu aici*, simt că în echipa noastră [...] avem acum colegi care fac ca toate grijile să dispară.

Ce impuls te-a îndreptat spre actorie?

Pur și simplu nu mi-a tăcut gura niciodată. De super, super mică țin minte că părinții mei își doreau un singur

Credit foto: Sabina Costinel

Am vrut să renunț de multe ori, dar fix atunci mai apărea ceva nou și cu sens.

lucru. Să mai tac. Măcar puțin. Mama mi-a spus chiar că la un moment dat vorbeam în timp ce dormeam. Mă vedeam oriunde era multă lume. Din toate bălțile în care saream, o alegeam pe cea care avea și spectatori. Pasiunea, în schimb, a fost alimentată de întâlnirile cu oamenii care iubesc la rândul lor teatrul.

Care e experiența ta cu camera de filmat și cât de mult te atrage filmul?

Experiența se rezumă la un singur cuvânt: *vreau*. Îmi

doresc. Nu am mare experiență. Am avut ocazia să gust puțin din emoțiile zilelor de filmare pentru câteva scurtmetraje ale colegilor mei. Apoi am lucrat cu Eugen Jebeleanu la un super atelier de film, dar foarte, foarte puțin.

Dacă ar fi să-ți filmezi o bucată de viață dintr-o zi oarecare, ce anume ai filma?

Ultimele zile petrecute alături de bunica mea. Nu țin minte să fi avut experiențe mai profunde în afară de aceste zile. M-am întâlnit cu frica ei de moarte, cu a mea, cu a celorlalți, cu nevoia

de a mai spune câte ceva, cu umorul momentului, cu probatul hainelor pentru înmormântare pe mine, pentru a se vedea cum va arăta ea. Pentru mine a devenit o sârbătoare pierderea ei și cred că și pentru ea s-a simțit pe aproape, pe undeva. Zilele alea meritau filmate.

Ai un master și în muzică, cum relaționezi cu muzica?

Iubesc muzica și încerc să o las să genereze imagine în mine.

Cum te deconectezi?

Dunărea este opțiunea nr. 1 în ceea ce privește relaxarea. Ies cu câinele meu Rică să înoate în Dunăre, apoi tragem o fugă în pădurea Gârboavele pentru niște verde. Ador și să gătesc. Deci, dacă nu se poate la apă sau la verde, merg în bucătărie și acolo visez, gândesc și mă relaxez.

Ți-ai face o căbănuță undeva într-un colț de pădure?

Visul meu material sună cam așa. 1.600 de mp de curte (și cu vale și cu deal), cu copaci și cu o căsuță de maxim 80-100 mp. Nu am nevoie decât de două cămăruțe, de o bucătărie și de o baie. În curte, căței mei, pisici, găini și ce-o mai vrea Domnu'. Și în spatele curții să curgă liniștit un firisor de râu. Aici aș vrea să mă trezesc în fiecare dimineață. ■

Scanați QR code-ul pentru interviul integral cu Oana Mogoș pe LiterNet.ro:

Hanka Kastelicová:

„Dacă iei în considerare dimensiunea industriei, facem miracole”

Tamara Văscu

Hanka Kastelicová, vicepreședinte și producător executiv al departamentului Documentare pentru Warner Bros. Discovery în Europa, face parte din juriul **What's Up, Doc?** la **TIFF.24**. Am vorbit cu aceasta despre starea filmului documentar în România, provocări și la ce ne putem aștepta de la palmaresul secțiunii.

De ce preferați documentarul și nu ficțiunea?

Pur și simplu cred că în aceste timpuri, când totul se schimbă, documentarul ne ține aproape de realitate, nu doar mental, ci și emoțional. Și după ce filmul este lansat, încă poți să urmărești protagoniștii principali și poți să vezi ce impact a avut filmarea asupra vieților lor. De exemplu, unul dintre primele filme

„Urmărim documentare care arată ca ficțiunea, dar sunt oameni reali. Simt că în România nu sunt atât de multe oportunități ca oamenii să vadă cu adevărat subgenurile documentarului.”

la care am lucrat în România a fost *Toto și surorile lui* de Alexander Nanau, și încă îl am pe Toto pe Facebook. Din când în când văd că încă dansează și ce se mai întâmplă.

Cum ați descrie starea actuală a realizării de filme documentare în România?

Este o disciplină foarte grea, uneori cred că este mai grea decât ficțiunea, mai ales pentru că ai nevoie de un anumit timp pentru a crea o conexiune cu protagonistul. Timpul este un element

important în timpul filmării, pentru că ceea ce încercăm de obicei să obținem este un arc narativ astfel încât să poți vedea schimbarea în protagonist, iar pentru schimbare ai nevoie de timp.

Și apoi montajul ia de asemenea mult timp. Pentru că, chiar dacă filmezi doar trei ani, și nu zi de zi, să zicem că ai 60–70 de zile de filmare, tot ai mult material și vrei să atingi potențialul maxim al filmului. Așa că încerci totul până când povestea funcționează. Pentru cele

mai bune filme aș spune că regizorul știe despre fiecare cadru de ce este în film.

Ce părere aveți despre selecția de anul acesta de la *What's Up, Doc?*

Filmul câștigător este o capodoperă! Selecția a fost extrem de puternică, reprezentând multe țări, și au fost mai multe filme uluitoare. Și au un *storytelling* vizual foarte bun. Am oferit de asemenea două mențiuni speciale, pentru că pur și simplu filmele au fost excelente.

Credeți că festivaluri precum **TIFF** joacă un rol semnificativ în formarea scenei documentare?

Cred că este important. Când vin la festivaluri cu o tradiție lungă sunt mereu impresionată ce public bun a construit festivalul. Am fost la toate proiecțiile din secțiunea noastră și aproape toate proiecțiile au fost pline. Oamenii rămân, rămân și pentru Q&A. Este grozav! Simt când vin la acest festival că este mereu o sărbătoare a cinematografeiei, dar este și o sărbătoare a orașului. Așa că simți sentimentul festiv în oraș și apoi întreb „Este mereu așa?”, și răspunsul este „Nu, este doar în timpul festivalului!” Există o încredere construită pentru că oamenii, dacă vizitează o dată, înțeleg că festivalul aduce filme grozave pe care altfel nu le-ar putea vedea. Și de asemenea, cred în premii, pentru că premiile aruncă lumină asupra filmului și încurajează oamenii să-l vadă.

Care sunt principalele provocări în producția de documentare în România?

România este o țară mare, dar industria mi se pare mică. Pe de altă parte, am o vorbă: tot răul e spre bine. În Europa de Est condițiile sunt dure, dar asta este un impuls pentru realizatorii de filme. Dacă iei dimensiunea industriei [în considerare] – wow! – facem miracole. ■

GIVE ME 5: UK DEBUTS

The Ceremony

Ce le datorăm celor pierduți?

Ion Indolean

Într-un Bradford mohorât, doi muncitori imigranți – Cristi (român, interpretat de Tudor Cucu-Dumitrescu) și Yusuf (kurd, interpretat de Erdal Yildiz) – descoperă trupul fără viață al unui coleg. Denunțul autorităților i-ar putea costa expulzarea. Așa că decid să acopere urmele. Doar că pentru Yusuf, un musulman devotat, nu-i vorba doar de dispariție, ci de un ultim gest de demnitate:

te: înmormântarea. De aici, totul se complică.

The Ceremony devine o odisee nocturnă prin peisajul sălbatic al Yorkshire-ului, filmat în alb-negru, unde moor-urile nu mai sunt doar fundal, ci spațiu al conștiinței. Între graba pragmatică a lui Cristi și credința ritualică a lui Yusuf se insinuează o luptă despre ce rămâne din noi când pierdem tot: țară, statut, apartenență.

Un thriller auster și tensionat despre vină, credință și loialități dincolo de granițe.

Regizorul Jack King construiește o dramă psihologică minimalistă, în care nu pericolul real dă fiori, ci ceea ce se ascunde sub aparențele de normalitate. Pentru acești expați, nesiguranța și suspiciunea au devenit normă. Și totuși, ei încearcă – sau sus-

țin că o fac – să își păstreze umanitatea, un cartof încins pe care îl aruncă de la unul la celălalt. În final, rămâi cu o întrebare: ce datorăm celor pierduți – și ce ne mai datorăm nouă înșine?

SÂMBĂTĂ, 21 Iunie, ORA 20:15 / CINEMA VICTORIA

TOMORROW IS FEAR

Sfârșitul

Cântece de la capătul lumii

Mircea Laslo

Mama (Tilda Swinton), Tatăl (Michael Shannon) și Fiul (George MacKay) trăiesc o viață fără lipsuri, înconjurați de artă și de cârți și susținuți de o mână de servitori loiali, totul într-un uriaș buncăr post-apocaliptic săpat într-o salină. Au trecut în jur de douăzeci de ani de când nu au mai avut niciun fel de contact cu exteriorul, până când o descoperă pe Fată (Moses Ingram), căzută nu se știe cum în complexul lor subteran.

Fanii Tildei Swinton nu trebuie să rateze acest regal cinematografic întunecat și meticulos, o satiră crâncenă la adresa culturii americane contemporane, învelită într-un ambalaj de o frumusețe aparte. Regizorul Joshua Oppenheimer desfășoară pe îndelete o poveste despre vinovăție, responsabilitate și regret complexor, o odă funerară pentru direcția inevitabilă înspre care se îndreaptă capitalismul și întregul său corolar de valori,

Satira face casă bună cu muzica într-un buncăr de la capătul lumii.

spusă cu mijloacele uneia dintre cele mai iconice forme de artă americane: musicalul. Personajele cântă și dansează ca într-un film Disney răsucit înspre depresie și disperare. Propriile lor fundamente

culturale nu le permit să-și exprime emoțiile și să facă față realității la a cărei creare au contribuit, lăsându-i izolați de lume și unii de alții, însă cu zâmbetul pe buze: prizonieri patetici și mutilați emoțional ai propriilor valori. *Tomorrow is Fear*, într-adevăr.

SÂMBĂTĂ, 21 Iunie, ORA 15:30 / CINEMA FLORIN PIERSC

TIFF Lounge în Piața Unirii

11:00 – TIFF Talks – Echipa filmului *Pădurea de molizi*

Invitați: **Tudor Giurgiu** (regizor și producător), **Mircea Andreescu** (actor), **Ionuț Caras** (actor), **Silva Helena Schmidt** (actriță)

Moderator: Ionuț Mareș

12:00 – TIFF Talks – Echipa filmului *După cioate*

Invitați: **Radu Mocanu** (regizor), **Mihai Gavril Dragolea** (regizor), **Elena Martin** (producător), **Andrei Gorgan** (editor) | **Moderator:** Ionuț Mareș

13:30 – Lansare Revista MADRIGAL | Numărul 5 | „Spectacolul Madrigal”

|| Invitați: **Emil Pantelimon** (manager Cor Madrigal) și **Anna Ungureanu** (dirijor) | **Moderator:** Mirela Nagăț

14:30 – Lansare carte: *Ritualul ca estetică narativă în filmul lui Parajanov*, de Armine Vosganian, Editura: Ararat, 2024

Invitați: **Armine Vosganian** și **Mihai Fulger** | **Moderator:** Cosmin Ciotloș

15:00 – InspiraTIFF – Emilia Dobrin | Moderator: Mirela Nagăț

17:00 – TIFF Talks – Teen Spirit | Part 1 – Powered by MSD

Invitați: **Vlad Vaida**, **Maria Mitulescu**, **Ștefan Giurgiu** | **Moderator:** Andreea Pietroșel

18.00 – TIFF Talks – Teen Spirit | Part 2 – Powered by MSD

How to Adolescence – Despre subiectele nefiltrate ale adolescenței

Invitați: **Mihnea Măruță** (psiholog), **Livia Stan** (MSD), **Mădălina Coman** (UBB), dr. **Călin Todoran**, dr. **Emiliana Costiug** |

Moderator: Andreea Pietroșel

Ce mai rămâne după cioate – cu Mihai Dragolea

Un film despre păduri, dar și despre frică, pierdere și curaj. *După cioate* pornește ca o investigație și ajunge să fie o confesiune în trei. Mihai Dragolea povestește cum documentarul l-a adus pe el și pe co-regizorul Radu Mocanu în mijlocul unui conflict real, cu camere distruse și vieți puse în pericol. În centrul poveștii – Tiberiu Boșutar, activistul care i-a condus pe urmele mafiei lemnului.

Ion Indolean

Ce te-a convins să spui tocmai povestea asta – despre păduri, despre un om care se ia la trântă cu un sistem corupt?

Cred că motivațiile noastre au fost diferite, dar – dacă tot suntem la TIFF –, pot spune că în copilărie am locuit în cartierul Plopilor Vechi din Cluj, unde erau niște copaci foarte bătrâni. Primarul de atunci a decis să-i taie pe toți. Erau ploi înalți și motivul invocat era că se urcau pe blocuri și că provocau alergii. Noi ne obișnuiserăm cu ei, iar într-o vară, în câteva zile, i-au tăiat pe bucăți – au lăsat lemnele acolo, la uscat, și noi ne jucam printre ele. A fost o experiență traumatizantă, pentru că s-a schimbat brusc peisajul natural al cartierului. Timpul petrecut printre măruntaiele acelor copaci a fost, pentru mine, o legătură personală incipientă cu ideea de ecologie.

Cât despre Tibi, pe vremea când lucram împreună cu cei de la Greenpeace, ei primeau mesaje de la bărbați din Bucovina care reclamau diverse fărâdelegi. Bine, o parte dintre ei o făceau pentru că erau împiedicați la rândul lor să facă mișmașuri – e o chestie clasic românească: „dacă nu mă lași, las’ că-ți vin de hac”. Dar, paradoxal, semnalau lucruri reale și importante. Așa am ajuns acolo, ne-am întâlnit cu mai mulți oameni și, discutând cu producătoarea Monica Lăzurean, mi-a venit ideea de a documenta motivațiile acestor personaje. Unii s-au retras, alții nu – și așa am

ajuns la Tibi, care era foarte dornic să fie filmat. Avea multe particularități, și la început chiar fugeam după el ca într-un joc video, până ne-am luat bătaia și am început să ne punem întrebări legate de motivația lui. A început să facă multe live-uri când a văzut că un alt „concurrent” avea succes cu ale lui.

Când ați înțeles asta, ce ați decis să faceți?

După ce am fost agresați, ne-am întrebat ce sens mai are să continuăm. Documentam subiectul din 2021

până în 2023. Inițial voiam să înțelegem motivațiile acestor oameni, dar în timp ne-am dat seama că e vorba, de fapt, despre relația noastră disfuncțională cu natura. În timp ce noi ne certăm și ne fragmentăm social, mai dispare câte o bucată de pădure. Așa că am dus filmul într-o zonă meta, în care și procesul de realizare devenea o poveste în sine. Eram doi regizori cu anumite diferențe de opinie și am decis să documentăm și această divergență.

E și o documentare a prieteniei și a relației mele cu Radu, care a fost afectată de film. Am avut opinii diferite despre Tibi, ne-am înstrăinat pentru o vreme, dar apoi ne-am reconectat.

Mihai, ești clujean și ai crescut cu TIFF-ul în oraș. Ce înseamnă pentru tine să te întorci aici cu acest film?

Îmi amintesc perfect că primul film pe care l-am văzut la TIFF a fost *La mala educación* al lui Almodóvar, acum 21 de ani. Eram adolescenți, mergeam în gașcă, cu peturi de bere ascunse în rucsaci. Și era o atmosferă de cinema ca în anii '20-'30 – lumea țipa în sală, interacționa visceral cu ecranul. TIFF-ul a fost, pentru mine, o poartă spre cinema care contează. Clujul era destul de închis, iar Chirilov venea cu filme care ne scuturau din temelii. M-au influențat profund. Acum sunt cu al patrulea film aici și mă bucur de fiecare dată. Mă întorc acasă și simt o formă de siguranță – ca atunci când vii la părinți și le spui ce ai mai făcut cu viața ta. ■

Scanați codul QR pentru interviul integral pe site-ul AperiTIFF

Teen Spirit: TIFF prin ochii unui juriu tânăr

Anul acesta a marcat nașterea secțiunii competiționale Teen Spirit. Nouă filme ce vorbesc cu și despre publicul tânăr au fost văzute și jurizate de 15 tineri, cu vârste cuprinse între 16 și 20 de ani. Pentru ei, filmul a fost un spațiu comun în care generația lor s-a simțit văzută și auzită.

Crăița Nanu

Coman Alicia

anul I, pictură:

„Apreciez că ni s-a dat oportunitatea să jurizăm bazat pe experiența noastră unică de a fi tânăra, indiferent de domeniul din care venim. Și se simte super fain să faci un pas în spatele ecranului, să vorbești cu cei care au adus filmul la viață și cu cei care s-au bucurat de vizionare alături de tine.”

Carina Domuță

clasa a XII-a – științe sociale:

„Fiind vorba despre filme de artă, în care regizorii își lasă amprenta într-un mod aparte, a fost foarte interesant să aflui ce aveau în minte când au ales să filmeze un anumit cadru sau o anumită scenă – mai ales în momentele în care interpretarea mea era diferită de intenția lor.”

Filmul ca oglindă și fereastră

Victor Hanganu

clasa a X-a – științe sociale:

„Fiecare persoană poartă cu ea o lume întreagă, o poveste autentică, fragilă și complexă. Chiar dacă ne e greu să ne imaginăm, fiecare viață e un univers plin de nuanțe. Și tocmai în aceste diferențe descopăr frumusețea umanității — în unicitatea cu care fiecare alege să-și sculpteze propria poveste.”

Alexandru Popa

anul I – Relații internaționale și studii europene și sănătate publică:

„Mi-a plăcut diversitatea tematică: de la povești despre identitate și presiunea socială, la subiecte mai intime, precum relațiile de

familie, descoperirea de sine sau anxietăți legate de viitor.”

Povești care unesc – chiar și în pauze

Irina Chiriac

clasa a XI-a mate-info:

„Teen Spirit s-a simțit ca taberele de vară în care eram trimisă când eram mică — doar că mult mai reușit: ‘And I just can’t get enough, I just can’t get enough’ (Depeche Mode)”

Mara Sălan

clasa a XI-a filologie:

„Ne-am cunoscut abia acum câteva zile, dar între noi deja se leagă prietenii și simțim că aparținem unui ceva nedefinit în totalitate, dar mare, important, frumos. Pentru că ne apropiem nu doar pasiunea pentru film, ci și curiozitatea, dragostea de om, de poveste, de o lume în care visul unui ‘mai bine’ ar putea deveni realitate.”

Filmele ca manifest – pentru o lume mai conștientă

Danci-Sallak Noémi Kitti

clasa a 10-a, mate-info:

„Cele 9 filme Teen Spirit au reflectat povești care ne unesc,

în care ne regăsim și care subliniază problemele societății noastre. Ele reprezintă vocea generației noastre, cea care urlă pentru cei reduși la tăcere și oferă speranță la un viitor mai bun.”

Anna Marta

clasa a XII-a pictură, arte vizuale:

„Să faci parte dintr-un juriu format din tineri pasionați de film este o experiență unică. Și e grozav să vezi atâtea filme gândite pentru a reflecta perspectiva noastră, a tinerilor. Mă simt văzută, auzită și reprezentată.”

Nora László-Herbert

clasa a 9-a, muzică:

„Este minunat să vezi atâtea tineri dornici să descopere, alături de profesioniști din domeniu, uniți prin puterea filmului. Filme care ne reprezintă pe toți – cu problemele, întrebările și visele noastre.”

Vasile Rohnean

anul I – comunicare și PR:

„Este impresionantă claritatea cu care filmele din competiție reflectă realități

socio-politice profunde, filtrate prin ochii adolescenților. Nu mai vorbim doar despre coming-of-age, ci despre coming-of-awareness – voci puternice și autentice, care contestă norme rigide și stereotipuri naive.

O experiență transformatoare

Ștefan Comșa

clasa a XI-a mate-info:

„Să fac parte din juriul Teen Spirit este o experiență specială și de neuitat. Fiecare film a fost unic, la fel cum suntem și noi.”

Vlad Beu

Clasa a IX-a mate - info:

„Juriul Teen Spirit mi-a oferit ocazia să descopăr alte puncte de vedere. Fiecare film ales a avut ceva unic de transmis. Și m-a surprins plăcut faptul că multe dintre filme chiar m-au impresionat profund.”

Horia Petrean

anul I, regie film:

„Teen Spirit m-a învățat că la orice film sunt șanse să se schimbe ceva în mine. Pentru că mereu e loc să înveți ceva, să furi ceva. De obicei mă bazez pe instinct, e cea mai de preț chestie a mea. Dar, din când în când, o să mai intru la câte un film pe care nu l-am ales eu și-o să-i dau voie să mă schimbe.”

La final, fiecare a plecat nu doar cu filmele în minte, ci și cu un gând clar: filmul este un pretext de a ne înțelege unii pe alții mai bine. Iar Teen Spirit a fost scena perfectă pentru asta. ■

Dacă vreți să-i cunoașteți și să aflați mai multe despre cum se raportează tinerii la festivalurile de film și care sunt temele căutate de noua generație în filme, vă invităm la TIFF Talks, de la ora 17:00, la TIFF Lounge în Piața Unirii.

Block Pass

Cu toată viteza înapoi

Laurențiu Paraschiv

Desfășurându-se pe fundalul scenei de motocros dintr-un orașel francez,

debutul lui Antoine Chevrollier e o poveste emoționantă și dureroasă despre maturizarea forțată a doi tineri. Willy (Sayyid El Alami) și Jojo (Amaury Foucher) își împart zilele între terenul de antrenament La Pampa, fondat împreună de tații lor, și piscina locală, unde se furișează alături de câțiva prieteni lipsiți de ambiție. Cei doi vor însă să plece într-un oraș cu mai multe

oportunități imediat ce termină cu examenele de final și campionatul: Willy pentru că încă mai plânge moartea tatălui și nu e pregătit să accepte că mama sa și-a găsit pe altcineva, iar Jojo pentru că are un secret care știe că, odată descoperit, îi va schimba complet viața în acest loc uitat de lume.

Câștigătorul Premiului Juriului Francofon la TIFF.24, Block Pass vorbește despre alegeri în cel mai entertaining și emoționant mod posibil.

Energia macho a motocrosului funcționează ca mijloc de auto-abandon

care poate deveni la fel de bine fatal sau constrângător, mai ales într-o societate bigotă, gata să te pună la zid. Pentru că secretul iese inevitabil la suprafață, iar prejudecățile celorlalți ajung să provoace daune ireversibile. Însă mai mult decât orice, *Block Pass* e un film despre alegeri: te conformezi sau accelerezi

pe propria ta linie de curse? Chevrollier nu face situația cu nimic mai ușoară pentru niciunul dintre personaje: te trece prin toate emoțiile, fără a lăsa vreun moment neapăsată pedala de accelerație în această cursă care se dovedește la fel de antrenantă pe cât de profundă.

DUMINICĂ, 22 Iunie, ORA 12:00 / CINEMA ARTA CLUJ

APA ESTE VIAȚĂ, APA ESTE NATURĂ.
Compania de Apă Someș
 îmbrățișează valorile ecologice
 și prezintă proiecțiile eco la TIFF 2025

Filme 100% românești la Cinemaron

Adrian Bucă este directorul postului de televiziune Cinemaron, care difuzează în exclusivitate filme românești. Postul s-a lansat în vara anului trecut și în Republica Moldova, oferind audienței producții românești, în procent de 70%, dar și moldovenești, în procent de 30%.

Oana Balaci

Ce este Cinemaron?

Povestiți-ne ce despre acest proiect și ce înseamnă pentru dumneavoastră.

Cinemaron este primul canal de film 100% românesc, care a împlinit deja 8 ani, parte a grupului Clever, grupul media care are headquarterul aici, la Cluj. Alături de celelalte canale ale grupului – Prima TV, Prima Sport, Prima History – suntem unul dintre canalele importante din media actuală.

De la bun început, am avut sprijinul unor nume importante din cinematografia română. Îmi amintesc aici pe Dan Pița, Șerban Marinescu, Laurențiu Damian, Elisabeta Bostan – de fapt, toți cineaștii care și-au văzut munca de o viață readusă în fața publicului. Noul cinema

și-a găsit perfect locul în grila noastră, imediat după lansarea canalului.

Cinemaron este o poveste de succes, nu întâm-

plător, echipa noastră fiind una dintre cele mai experimentate din media românească, cu peste 30 de ani de experiență.

„Audiența o fac filmele bune.”

În cât timp ajung filmele noi românești pe Cinemaron?

Filmele noi ajung în programul nostru, cum e normal, după ce își fac circuitul prin sălile de cinema. Noul cinema și-a găsit perfect locul în grila noastră, imediat după lansarea canalului.

Ce rol joacă TIFF-ul pentru Cinemaron? Ce descoperiți aici?

Fondatorul TIFF, Tudor Giurgiu, care – nu trebuie să o mai spun eu – este un vizionar, a intuit potențialul nostru și a fost alături de noi de-a lungul timpului. ■

WHAT'S UP, DOC?

Invention

Medicina holistică a absenței

Maria Măruță

Dintre toate lucrurile pe care o fiică s-ar aștepta să le primească după moartea tatălui său, un dispozitiv de vindecare electromagnetice – livrat fără un manual de instrucțiuni – pare să fie un mod straniu și impersonal de a-ți arăta grija și iubirea față de ea. Documentarul *Invention* ficționalizează perioada de după moartea tatălui real al actriței Callie

Viața nu vine cu un manual de instrucțiuni. Nici moștenirea tatălui tău.

Hernandez, care se joacă pe ea însăși – sau o versiune a ei – sub numele de Carrie. Pe baza unui scenariu scris de Hernandez în colaborare cu regizoarea Courtney Stephens, documentarul îl aduce în prim-plan pe doctorul Jay, un medic holistic care și-a dedicat viața promovării și răspândirii propriei sale invenții, un dispozitiv ambiguu și controversat.

Odată cu moștenirea obiectului misterios, Carrie se întâlnește cu

câteva personaje locale care l-au cunoscut pe tatăl ei – fiecare cu excentricitățile lui și teorii ale conspirației, legate atât de invenție, cât și de răposat. *Invention* alternează între filmări de arhivă din apariții televizate ale tatălui lui Callie – și Carrie – și partea ficționalizată ce

urmărește perioada de după moartea acestuia. În loc să onoreze amintirea doctorului Jay, documentarul hibrid critică absența răspunsurilor și secretele pe care cei dragi le au față de noi, atât când trăiesc, cât și după ce mor.

SĂMBĂTĂ, 21 Iunie, ORA 10:00 / CINEMA ARTA CLUJ

SUPERNOVA

Radio Praga

Despre actualitatea trecutului

Mircea Laslo

În Cehoslovacia comunistă, Tomáš (Vojtech Vodochodský), un tânăr tehnician angajat la Radiodifuziune, îl are în grijă pe fratele său mai mic, Pája (Ondrej Stupka), după ce părinții lor mor într-un accident. Din dorința de a-și proteja fratele, Tomáš ajunge fără să vrea să lucreze la radio, în echipa de rebeli condusă de Milan Weiner (Stanislav Majer), care luptă pentru libertatea de expresie și pentru deontologia jurnalistică. Între idealism, manipulare și amenințări din partea serviciilor secrete,

Tomáš este nevoit să meargă pe o linie foarte subțire, în timp ce intervenția militară a Rusiei se profilează din ce în ce mai acut, forțând o alegere dificilă.

În climatul geopolitic foarte apăsător în care trăim, *Radio Praga* îndeplinește o dublă funcție: pe de o parte, este o recuperare necesară a unui moment definitoriu pentru istoria recentă a Europei de

Est, transmițând excelent presiunea formidabilă a represiunii sovietice

O poveste înălțătoare despre speranță și rezistență în fața opresiunii, în Praga anilor '60.

asupra jurnaliștilor cehoslovaci înaintea, în timpul și imediat după Primăvara de la Praga. Pe de altă parte, filmul pare și să-și asume un subtext menit să inspire și să încurajeze. Regizorul și scenaristul Jirí Mádľ reușește să radiografeze realitatea acelor ani cu mijloacele unui

documentarist, dar și să folosească magia filmului pentru a ne reaprinde încrederea în valoarea verticalității – o gură de aer proaspăt pentru vremuri furtunoase.

SÂMBĂTĂ, 21 Iunie, ORA 21:45 / PIAȚA UNIRII
SÂMBĂTĂ, 21 Iunie, ORA 21:45 / PARC POLIGON FLOREȘTI

Adolescența nu este o criză, ci o conversație care așteaptă să înceapă.

"How to Adolescence | Tot ce ar vrea adolescentul tău să înțeleagă" este ghidul care nu îți spune ce să faci, dar îți arată cum să fii acolo pe bune. Fără predici, fără clișee, doar informații și întrebări care fac lumină și apropie.

Sâmbătă, 21 iunie, ora 17:00, Piața Unirii

Scanează QR code-ul, primul pas în înțelegerea și susținerea adolescenților.

Un proiect

Departamentul de Sănătate Publică
Universitatea Babeș-Bolyai

Cu susținerea

TIFF.24
Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 13-22.06.2025
TIFF Talks

Ciro Guerra — Embracing Heritage

Ciro Guerra, regizorul filmului *Embrace of the Serpent*, care a adus Columbiei prima nominalizare la Oscar, povestește pentru Aperitiff despre valorile sale regizorale și post colonialism.

Matei Filip

Ați făcut primul film la 23 de ani. Cum a fost să primiți aprecieri la o vârstă atât de fragedă?

Cred că atunci când faci primul tău film și ești la început, trebuie să-l faci din dragoste, nu doar pentru cinema, ci și pentru artă, pentru creație și pentru umanitate. Așa că

primul film pe care îl faci ar trebui să fie realizat într-un mod cât mai liber. Pentru mine, faptul că filmul a găsit un public care a rezonat cu el a fost o încurajare să continui. Niciodată nu știi dacă cineva va înțelege ceva din el, dacă oamenii vor reuși să-l citească. Ești foarte în întuneric în privința comunicării cinematografice și acționezi mai degrabă instinctiv. Și cred că așa trebuie să începi, știi? Nu ar trebui să te gândești la toate celelalte lucruri, la piață, presă, critici, recenzii, public. Nu ar trebui să te gândești la astea la început. Doar faptul că termini un

„Mulți dintre noi suntem afectați de colonialism și suntem toți, într-un fel, copiii colonialismului.”

film și reușești să-l arăți este suficient de recompensator. Și dacă vine și altceva pe lângă, e doar cireașa de pe tort.

Credeți că această reușită a pus presiune pe dvs. pentru al doilea film?

Nu, pentru că al doilea l-am văzut ca pe un film pe care

voiam să-l fac încă de când aveam 14 ani. Singurul lucru pe care l-a făcut primul film a fost să-mi deschidă niște posibilități și să-mi ofere o șansă să lucrez în industrie, într-un mod mai profesionist, să accesez finanțare și alte lucruri pe care nu le știam înainte. Așa că pentru cel de-al doilea film am decis pur și simplu să investesc tot capitalul de încredere câștigat cu cel anterior, în filmul pe care mi-l doream de mult timp și despre care nici nu credeam că va fi realizabil. Simțeam că al doilea lungmetraj este, de fapt, primul meu film adevărat, în sensul că a fost prima dată când am lucrat profesionist, cu o echipă.

Scanați codul QR pentru a citi interviul integral pe site-ul **Aperitiff**.

TV5 MONDE

MAGIA CINEMA-ULUI LA TINE ACASĂ!

MARȚEA ȘI MIERCUREA DE LA ORA 15.00
JOIA ȘI DUMINICA DE LA ORA 22.00

Scanează-mă!

europe.tv5monde.com

Adilkhan Yerzhanov:

„Ideile pot apărea în călătorii,
în viața de zi cu zi, peste tot”

Maria Barbu

„Cinema este un loc unde oamenii pot visa, dar care îi poate și ajuta să-și rezolve problemele”

Cu o retrospectivă care aduce în atenția publicului trei dintre cele mai recente filme ale sale, în cadrul secțiunii 3x3, cel mai prolific regizor al Kazahstanului oferă **AperiTIFF**-ului o incursiune sinceră în universul său creativ și în relația sa cu cinematografia.

Mini-retrospectiva care vă este dedicată la TIFF.24 evidențiază varietatea tematică a filmelor dvs. recente. Ce anume unește aceste filme din punct de vedere tematic sau emoțional?

Filmele mele tratează o mulțime de teme diferite,

dar ceea ce mă atrage cel mai mult este un erou care se luptă cu mediul său și cu societatea din jur. Cu cât este mai mare dificultatea de a împăca eroul cu mediul său, cu atât sunt mai atras de poveste și de scenariu.

Filmele dvs. îmbină adesea minimalismul poetic cu o critică socială incisivă. Cum reușiți să navigați între frumusețe și brutalitate în proiecte ca *Moor sau Cadet*? Există întotdeauna ceva frumos de găsit chiar și în cele mai întunecate locuri, dacă știi unde să cauți?

Cred că, în general, natura este mai brutală și mai întunecată decât vrem noi să credem și cu siguranță nu este atât de ideală și romantică precum o prezentăm adesea. Scopul eroilor mei este, într-adevăr, tocmai acela de a găsi lumină și frumusețe chiar și în locurile în care ar părea imposibil să existe. Uneori rezultatul este tragic,

pentru că de multe ori e imposibil să le găsești, dar tocmai această căutare este cea care mă motivează mereu.

În *Yellow Cat* ați explorat puterea cinemaului printr-un personaj care visează să deschidă un cinematograful în munți. Ce reprezintă cinema pentru dvs. – evadare, rezistență sau altceva?

„Evadare” este un cuvânt potrivit. În copilărie desenam benzi desenate și era modul meu de a evada din întunericul realității. Cinema poate fi văzut ca o formă de evadare colectivă, dar ce e cu adevărat interesant este că cineștii pot, de fapt, să rezolve probleme reale. Arătându-le pe ecran, ei oferă oamenilor o cale prin care să-și privească propriile conflicte și să se înțeleagă mai bine pe ei înșiși. Așadar, poate fi și evadare, dar și o formă de reflecție asupra vieții și a structurii sale sinusoidale. ■

Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 13—22.06.2025

TIFF.24

DOMENIILE
AVEREȘTI
de 150 ani cultivăm arta vinului!

Z.indi revine la TIFF. Vinul zburdalnic care își scrie propriul scenariu. Autentic, curajos, inconfundabil, la fel ca un film bun!

Antonii Mangov: „Va exista întotdeauna nevoia de informație credibilă și de încredere”

Antonii Mangov, de origine din Bulgaria, este Directorul de Programming la ProTV și VOYO de mai bine de cinci ani. Practic, el este omul care alege ce și când apare pe postul de televizor și pe platforma aferentă. În interviul pentru AperiTiff, Antonii a vorbit despre cum televiziunea trebuie să evolueze odată cu spectatorii săi, pentru a rămâne parte din viitorul acestora.

Maria Măruță

„Cu siguranță mă voi întoarce la TIFF și anul următor.”

care le vedem și abia așteptăm să le împărtășim a doua zi la lucru). Cum pot filmul și televiziunea să continue să creeze acel efect când rețelele sociale oferă informații noi în fiecare secundă?

Nu este vorba doar de rețelele sociale. Ceea ce vedem acum este probabil apogeul producției de seriale la nivel mondial. Este o abundență atât de mare de proiecte noi încât nici măcar prezența unor actori buni nu mai garantează atenția publicului. Cred că ceea ce devine din ce în ce mai important este creativitatea și relevanța locală, pentru că lumea este acum un spațiu global. Toți concurăm pentru atenția publicului, așadar singura cale de a obține această atenție este să vii cu o poveste care să te capteze imediat... doar citind primele propoziții din synopsis sau uitându-te la trailer, trebuie să te prindă.

Și vorbind despre relevanța locală, ce înseamnă un festival precum TIFF – cu o tradiție lungă, influență și un public educat – pentru industria în care lucrați?

Este extrem de important, desigur. Este, practic, o oportunitate perfectă pentru

networking, pentru a aduce oameni împreună, pentru brainstorming și, în general, pentru inspirație. Este o oportunitate minunată de a-ți deschide mintea, de a primi inspirație și exemple din alte țări. Și niciodată nu știi de unde poate veni o idee bună.

Există un decalaj foarte mare între cei de 45-55 de ani și cei de 21-34 de ani în ce privește orele pe care le petrec uitându-se la televizor. Cei de 21-34 de ani se uită mult mai puțin. Credeți că relația cu televizorul a celor de 21-34 de ani se va schimba până ajung să aibă 45-55?

Nu, nu cred. Noi trebuie să evoluăm odată cu publicul, nu invers. Gândește-te logic: părinții mei ascultau muzică pe vinil. Eu am început să ascult muzică pe casetă când eram copil. Dar asta nu înseamnă că acum, la vârsta părinților mei, m-am întors la vinil. Dimpotrivă. Deci, modul în care văd eu lucrurile este că *conținutul e conținut*. Asta nu se va schimba. Oamenii vor dori întotdeauna să vizioneze conținut. Doar modul în care îl consumă se schimbă și evoluează — cu progresul tehnologic, cu evoluția industriei, cu evoluția timpurilor în general. Ceea ce spun este că nu, televiziunea nu poate rămâne statică. Trebuie să evoluăm odată cu vremurile și cu publicul. Cred că viitorul va veni, oricum. Singurul lucru care este în controlul nostru este să decidem dacă vrem să fim în centrul lui sau să-l privim de pe margine.

Cum reușește televiziunea să-și păstreze relevanța în era TikTok-ului, propagandei, știrilor false și manipulării?

România este una dintre țările cu cel mai mare consum de televiziune liniară din Europa, cu o medie de cinci ore și jumătate pe zi, de persoană. Indiferent cum și în ce mod se dezvoltă consumul de conținut video, va exista întotdeauna nevoia de informație credibilă și de

încredere. Cred că, pe viitor, singura soluție pe care o văd pentru a combate aceste probleme legate de informațiile neverificate sau chiar înșelătoare este să existe o reglementare mai bună a spațiului digital.

Ați vorbit într-un interviu anterior despre *watercooler effect* (care se referă la efectul pe care îl au unele emisiuni, filme, știri, etc. pe

3X3

Cadet

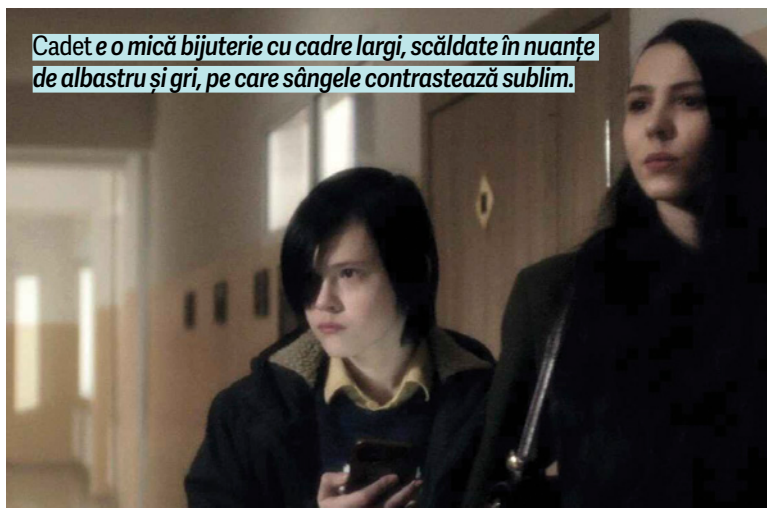
Crăița Nanu

Adilkhan Yerzhanov se joacă cu genurile în fiecare film. Păstăiează constant fragmente (cu siguranță mai multe decât poți observa la o singură vizionare) dintr-o filmografie vastă, de cinefil avid. Și te fură prin ciudățenie, prin stranietatea cadrelor și acele personaje care spun foarte puține lucruri, deși simți că au trăit enorm.

Cadet este, din multe puncte de vedere, opusul: un pas decis în lumea horrorului. Și totuși, filmul este atât de pătruns de amprenta regizorului și atât de bine ancorat în vizionarea de azi, încât devine aproape imposibil de încadrat în *genre* cu sufletul împăcat. *Cadet* e ca muchia aceea subțire dintre realitate

și vis pe care pășesc personajele filmului, fiecare atent la doar una dintre fațete – ambele, însă, nu doar vizibile, ci și adevărate pentru spectator.

Cea mai bună academie militară din Kazahstan își selectează cu rigurozitate studenții, bifând toate criteriile necesare unui viitor soldat. Dar Alina (Anna Starchenko – mama nelipsită din filmele regizorului) are pile, așa că fiul ei, cu tunsoare și atitudine care contrastează flagrant cu decorul rigid, este admis, în ciuda rețenței directorului. De data aceasta, Yerzhanov păstrează acțiunea în interiorul academiei, folosindu-i fiecare colțișor pentru a

desfășura o poveste despre repetitivitatea greșelilor și imposibilitatea de a rupe firul în lipsa unui reset.

Principiile lui Descartes împart povestea pe capitole: „Nu accepta niciodată ceva ca fiind adevărat fără dovezi clare.” Există cu adevărat fantome? Sau sunt doar norme sociale, înrădăci-

nate de generații, care ajung să creeze monștri și să genereze victime? Exact ca în filmele sale anterioare, Adilkhan nu se ferește să ofere rezolvări fruste, cu o răceală și o duritate ce par izvorâte dintr-un sistem obișnuit să strivească speranța.

SÂMBĂTĂ, 21 Iunie, ora 17:30 / CINEMA VICTORIA

Eu SUNT JIDVEI

Un vin care rodește în tăcere,
pentru cei care știu că excelența nu strigă.
Ci se așază în ani.

Colecția Pinot Noir.
O capodoperă în trei capitole.

RO Days | Industry Events – Premiile Industriei la TIFF.24

Aseară au fost decernate premiile secțiunii RO Days / Industry Events ale acestei ediții, moment mult așteptat de profesioniștii prezenți la TIFF. Descoperiți mai jos lista câștigătorilor:

Louisa Miclăuș

Kazimir

Horseshoe

Desire

TRANSILVANIA PITCH STOP

MARELE PREMIU

oferit de Chainsaw Europe - €25.000 în servicii post-producție
KAZIMIR (România), regia: **DORIAN BOGUȚĂ**, producția:
Cristina Badea (Adenium Film)
Premiu înmănat de Viorel Chesaru

PREMIUL TPS DEVELOPMENT

oferit de Avanpost - €5.000
HORSESHOE (România), regia: **LUCIA CHICOȘ**, producția:
Velvet Moraru (ICON Production)
Premiu înmănat de Hrvoje Hribar & Alexia de Vito

PREMIUL CNC MOLDOVA

în valoare de €1.500
DESIRE (Turcia), regia: **NURAY KAYACAN SÜNBÜL**, producția:
Nuray Kayacan Sünbül (Ahmetk Film), Andrea Taschler (Mirage Film), George Ovashvili
Premiu înmănat de de Urte Fink

PREMIUL CONNECTING COTTBUS COCOLAB: EAST-WEST EMERGING PRODUCERS

constând în participarea la Cocolab 2025
MAXIMILIAN LIFORD pentru proiectul **GRANDPARENTS' PARADISE**, regizat de Alex Țibu, Șerban Racovițeanu
Premiu înmănat de Katharina Stumm

Grandparents' Paradise

The Accountant

DRAMA ROOM

PREMIUL PENTRU CEL MAI BUN PROIECT DE SERIAL TV

constând într-un acord de dezvoltare cu PRO TV
THE ACCOUNTANT (România), scris de: **BOGDAN DRUMEA**
Premiu înmănat de Gabriela Iacob

Hanka Kastelicová:

"If you take the size of the industry, we are doing miracles"

Tamara Văscu

Letters from Wolf Street

Hanka Kastelicová, Vice President and Executive Producer of Documentaries for Warner Bros. Discovery in Europe, is part of the What's Up, Doc? jury at TIFF24. We spoke with her about the state of documentary film in Romania, challenges met along the way, and what we can expect tonight from the section's awards.

Why do you prefer documentary and not fiction?

I simply think that in this time, when everything is changing, documentaries are keeping us close to reality, not only mentally, but also emotionally. And you know, also after the film is released, you can still follow the main protagonists and see what impact the shooting had on their lives. For example, one of the first films I was working on in Romania was *Toto and His Sisters*, by Alexander Nanau, and I still have Toto on Facebook. From time to

"We watch documentaries that look like fiction, but they are real people. I feel like in Romania there are not that many opportunities so that people really see the subgenres of documentary."

time I see he is still dancing and what is happening.

How would you describe the current state of documentary filmmaking in Romania?

It's a very hard discipline, sometimes I think it's harder than fiction, especially because you need a certain time to have a connection with the protagonist. Time is an important element during shooting, because what we usually try to achieve is

Hanka Kastelicová

some narrative arc so that you could see the change in the protagonist, and for change you need time.

And then the editing is usually taking a lot of time as well. Because even if you shoot only three years, and not day by day, let's say you have 60–70 shooting days, you have a lot of material, and you want to reach the full potential of the movie. So you try everything until the story works. For the best films I'd say that the director

knows about every frame and why it is in the film.

What do you think about this year's selection in What's up, Doc?

The winner is absolutely a masterpiece! The selection was extremely strong, representing many countries and there were several mind-blowing films. And they all have very good visual storytelling. We also gave two special mentions, because the films were simply excellent.

Do you think that festivals like TIFF are playing a significant role in shaping the documentary scene?

I think it's important. When I come to festivals with a long tradition I am always impressed how good an audience the festival built. We went to all the screenings in our section and almost all the screenings were full. The people stay, they stay for the Q&A also. It's great! I feel when I come to this festival that it's always a celebration of cinema, but it's also a celebration of the city. So you feel the festive feeling in the city, and then I ask "Is it always like this?", and the answer is "No, it's just during the festival!" There is a built-up trust because the people, if they visit once, they understand that the festival brings great films that otherwise they couldn't watch. And also, I believe in awards, because awards shed a light on the film and encourage people to watch it.

Which are the main challenges in documentary production in Romania?

Romania is a big country, but the industry feels tiny to me. On the other hand, I have a saying: everything bad is good for something. In Eastern Europe the conditions are harsh, but this is a push for the filmmakers. If you take the size of the industry – wow! – we are doing miracles. ■

RO DAYS.

Industry Events at TIFF.24

A.I. Focus

Photo: Amanda Maier

CLOSED SCREENINGS

■ 10:00 **Don't let me die**
directed by Andrei Epure / 107 min
@Cercul Militar (by invitation only*)

■ 12:15 **The Circle**
directed by Valeriu Andriută / 112 min
@Cercul Militar (by invitation only*)

Photo: Nicu Cherciu

PRESENTATIONS & INDUSTRY EVENTS

■ 10:30 – 12:00
Masterclass: Béla Tarr
@Radisson Blu – Ballroom (General Access)

■ 12:00 – 13:00
Masterclass: Maria de Medeiros
@Radisson Blu – Ballroom (General Access)

■ 14:00 – 15:00
Presentation: A.I. Redefined Film Industry and the New Crew Roles
Speaker: **Maciej Żemojcin** (Pioneer of practical AI tools application in film and TV production - Poland)
@Radisson Blu – Ballroom (General Access)

■ 15:00 – 15:30
Presentation: Virtual Production in A.I. Era
Speakers: **Sebastian Cosor** & **Ștefan Popescu** (SafeFrame, RO)
@Radisson Blu – Ballroom (General Access)

■ 15:30 – 16:00 Coffee Break

■ 16:00 - 16:45 **Presentation: A.I. Filmmaking - Prompt to Final Cut**
Speakers: **Norbert Fodor** (Director) & **Mihai Cojocaru** (A.I. Creative)
@Radisson Blu – Ballroom (General Access)

THE FESTIVAL MUST GO ON
ANYTIME. ONLINE

SALE
13 Iunie - 31 Iulie

TIFF UNLIMITED

Cinema tău alternativ. De acasă.

12 luni la prețul de 9 luni

242,9 lei*

Aplică codul: FILMEBUNE2025

*Detalii pe unlimited.tiff.ro

Béla Tarr: "If you have sensibility for life, you will have a different time"

The Hungarian film director Béla Tarr is being honored this year at **TIFF.24**, where eight of his feature films are being screened. The director will receive the Lifetime Achievement Award during the Closing Gala, tonight, June 21, at the Cluj-Napoca National Theatre. Béla Tarr is one of the pillars of the European cinema, being an inspiration for filmmakers around the world.

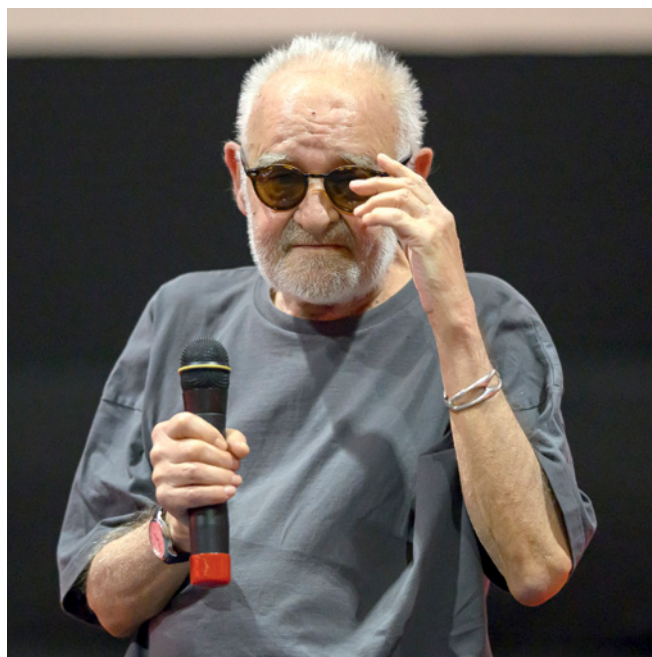
Claudia Negrea

Back in the day you expressed your dissatisfaction towards storytelling, mentioning that every story is the same, or that everything has already been said. Do you still have the same views on this matter?

You know, we all are different and you see different things in life than me. And we just try to learn. When you are a filmmaker, your job is you have to share with the people what you see and this is the main issue. And of course, the differences are interesting, not the story. For example, I know some filmmakers, some of them are my friends, but we see different things, but if I see he is honest and powerful, in this case, sometimes I don't know what is the story, I'm just watching the pictures.

Can you name a few contemporary filmmakers that you appreciate or feel that are coming close to a real kind of cinema? Is there something that impresses you in cinema today?

I was doing film school in Sarajevo, which was, let's say,

Béla Tarr

an unorthodox film school. For example, we did not have lectures and we did not have this kind of school system. My goal, it was written as a kind of slogan: 'No education, just liberation'. These people came from all corners of the world, and I did not have teachers, just invited some filmmakers: Apichatpong Weerasethakul, Carlos

Reygadas, Guy Maddin, Gus van Sant and some film theoreticians. Everybody was there for two weeks. Film-making looks like a kitchen. But each one has a different kitchen and they are doing different food. But now it's closed, because it was a private university and, of course, the students have to pay tuition, but I did not choose bankers' kids, I chose good filmmakers, very talented.

How do you see the future of cinema in a world where people already increasingly rely on A.I.?

I don't know what this Artificial intelligence is, but I know what life is. And if I listen to life, I surely don't need this kind of shit. Really. It's enough if you have two

"When you see a movie, you see the director naked and you see who he is. You can not hide yourself."

eyes, if you can smell the air, if you can see miserable people and how it's going with them. It's a question of your sensibility. I really don't believe in this kind of fake shit. Sometimes they ask me what my advice for young filmmakers is... My answer is very simple. They have to be themselves. They have to find their own language. And you know what? If you have a phone you can shoot with this phone and you can edit it on your laptop and you can distribute it on the internet. You can say 'fuck off' to this film industry, to this whole profitory business shit. Because it's no reason to do... You will be a prisoner of this situation. No reason to wait for the money or for a kind of favour from them. ■

MASTERCLASS BÉLA TARR

**JUNE 21, 10:30 /
HOTEL RADISSON BLU**

DAMNATION

**JUNE 22, 17:15 /
SAPIENTIA UNIVERSITY**

Damnation

Scan the QR code for the full interview on the Aperitiff website.

What does the future hold, according to the TIFF.24 visual campaign?

In a world where what once seemed to be part of the imaginary realm is now (increasingly closer to) reality, the **Transilvania International Film Festival** (June 13–22, Cluj-Napoca) not only presents a thematically curated retrospective but also dares to imagine a future dominated by technology.

While advances in the field and the Artificial Intelligence boom across all domains certainly have their advantages, they generate a real sense of anxiety, threatening to alter the world as we know it – since Pandora's box was thrown wide open, things seem to have spiraled out of control.

With the “help” of AI – and the input of a screenwriter that is very much human – this year's TIFF visual campaign offers a futuristic vision of the host city, Cluj, infused with a dose of irony and cheeky imagination, yet entirely plausible. Paraphrasing the meaningful title of a famous film, *The Future Always Rings Twice* – not just in the teaser for TIFF's 24th edition, but also in a wide-ranging anthology of both visionary classics and recent films, aptly titled **Tomorrow is Fear**.

In the spot, actor Gabriel Spahiu plays a film buff who uses an AI software to find out more about TIFF. This moment triggers a burst of curiosity and sets off a virtual – and increasingly annoyed – exchange of lines about what Cluj will look like 25 years from now. The final answer seems to satisfy him, even though something about it doesn't sound quite reassuring.

The **TIFF.24** spot is directed by Radu Bărbulescu, with cinematography by Tudor Mircea, editing by Alexandru Pintică, production design by Raluca Pascu,

and a script by Dan Panaet and Tudor Giurgiu. The spot was produced with the support of Cutare Film, Eval Compact, Colorgrade, Raza Studio, FrameBreed Studio, and Avanpost.

The poster for this year's festival edition imagines a film screening in the host city's Central Square, set in a hyper-technologized futuristic ambience where robots keep watch over TIFF audiences.

The visual campaign anticipates an eclectic and generous retrospective – **Tomorrow is Fear** – featur-

ing films that either imagine the future in a predominantly sci-fi and dystopian key or explore current anxieties generated by technological

progress (especially AI) and ideological doctrines. Symbols from the films in this section can also be found, more or less subtly, embedded in the edition's poster.

The selection is “bookended” by *Things to Come* (dir. William Cameron Menzies, 1936), where writer and screenwriter H.G. Wells' brilliant exercise in anticipation stretches all the way to 2036, and the very recent documentary-warning *In the Belly of AI* (dir. Henri Poulain, 2025), which reveals the hidden faces of the “AIceberg.”

Audiences will also be able to watch masterpieces on the big screen such as *Brazil* (1985), Terry Gilliam's dystopian satire about a bureaucrat trying to escape an oppressive society; *Blade Runner* (dir. Ridley Scott, 1982) in its restored final cut version; the cult sci-fi 2001: *A Space Odyssey* (dir. Stanley Kubrick, 1968); or the faithful adaptation of George Orwell's novel about totalitarianism, *1984* (dir. Michael Radford, 1984). Other noteworthy titles in the lineup include: *Fahrenheit 451* (dir. François Truffaut, 1966), *Soylent Green* (dir. Richard Fleischer, 1973), *Until the End of the World* (dir. Wim Wenders, 1991) in its nearly 5-hour full version, and the incredibly prophetic fable *Her* (dir. Spike Jonze, 2013). ■

Click the QR code to watch the spot for this edition!

TIFF.24 SPOT

The Death of Mr. Lazarescu in two hyperboles

Andrei Gorzo

Writing in the October 28, 1972 issue of *The New Yorker* about *Last Tango in Paris*, Pauline Kael bombastically prophesied that the date of the film's first public screening, October 14, 1972, as the opening of the New York Film Festival, would remain a milestone in the history of

cinema, equivalent to what May 29, 1913 – the premiere of Stravinsky's *The Rite of Spring* – represents in the history of music. For a long time, I was tempted to adapt Kael's hyperbole to June 2, 2005 – the date of the first Romanian public screening of *The Death of Mr. Lazarescu*, at the Republica Cinema in Cluj, during TIFF –, but caution held me back: after all, *Last Tango* didn't have as glorious a legacy as Kael had predicted. That said, twenty years after leaving the premiere of Cristi Puiu's film with a Kael-like certainty that I had witnessed a historic moment, and that, as a young film

critic, I was being offered the chance to contribute, however marginally, to something important in the years to come, I still believe I was right.

Similarly, I was haunted for years by a line from the Anglo-American literary critic James Wood: "Novelists should thank Flaubert the way poets thank spring [because with Flaubert] all begins again." I

was tempted to paraphrase it, turning "novelists" into "Romanian filmmakers," and "Flaubert" into "Puiu." I kept holding back, because even with a "keeping things in proportion" disclaimer, it still sounded shamelessly grandiose, not to mention unhealthy (Puiu – unlike Flaubert at the time of Wood's words – is still alive). That is, until last year, when I overcame my fear of sounding ridiculous and did it – I went full Kael in *Films in Frame* magazine. Bombastic or not, I really do believe that something along those lines is true, and the fear of sounding ridiculous fades a bit with age. ■

INFO: 20 Years Since the Release of

The Death of Mr. Lazarescu

The Death of Mr. Lazarescu, a landmark of the Romanian New Wave, marks 20 years since its release. The anniversary screening takes place today at 4:30 PM at Cinema Arta in Cluj-Napoca, as part of TIFF. Director Cristi Puiu and actress Monica Bîrlădeanu will attend the Q&A session, along with location manager Oana Bujgoi Giurgiu and financial director Adriana Bumbuş.

Written by Cristi Puiu and Răzvan Rădulescu, directed by Puiu, and produced by Mandragora, *The Death of Mr. Lazarescu* won the **Un Certain Regard Award at Cannes** in 2005, received over 30

international prizes, and was nominated at the European Film Awards for Best Director and Best Screenplay. That same year at TIFF, it received the FIPRESCI Award from the international critics' jury, the Audience Award, and the Europa FM Award for Best Romanian Film. Cristi Puiu also won Best Director, while Ion Fiscuteanu and Luminița Gheorghiu were recognized for Best Performance. The film was subsequently distributed in over 100 countries worldwide.

The cast includes **Ion Fiscuteanu, Luminița Gheorghiu, Doru Ana, Monica Bîrlădeanu, Alina Berzunţeanu, and Dorian Boguţă.**

Peer pressure helps

Jay Weissberg

Critical consensus doesn't always happen instantly: when the very rare film does something new, it can take time to recognize that a milestone's been reached. When *The Death of Mr. Lazarescu* screened in Cannes in 2005, few international critics were aware that exceptional things were

emerging in Romanian cinema, and I still remember how many walk-outs there were during the press screening (I'm fairly certain it was in the *salle Bazin*), by colleagues asking themselves why they were sitting through such a long movie in which seemingly nothing is happening. Of course, once the accolades began streaming in, many of those same critics went back and watched the whole thing, subsequently joining the chorus of praise. Sometimes greatness needs time to sink in... though peer pressure helps! Jay Weissberg, *Director Gior-nate del cinema muto / Porde-none Silent Film Festival.* ■

RO Days | Industry Events – Industry Awards at TIFF.24

Last night, the awards of this year's RO Days / Industry Events section were presented - a highly anticipated moment for the professionals attending this edition of TIFF. Below is the list of winners:

Louisa Miclăuş

Kazimir

Grandparents' Paradise

The Accountant

TRANSILVANIA PITCH STOP

GRAND PRIZE

offered by Chainsaw Europe - €25,000 in post-production services
KAZIMIR (Romania), directed by **DORIAN BOGUȚĂ**, produced by Cristina Badea (Adenium Film)
Award presented by Viorel Chesaru

TPS DEVELOPMENT AWARD

offered by Avanpost - €5,000
HORSESHOE (Romania), directed by **LUCIA CHICOȘ**, produced by Velvet Moraru (ICON Production)
Award presented by Hrvoje Hribar & Alexia de Vito

CNC MOLDOVA AWARD

worth €1,500
DESIRE (Türkiye), directed by **NURAY KAYACAN SÜNBÜL**, produced by Nuray Kayacan Sünbül (Ahmetk Film), Andrea Taschler (Mirage Film), George Ovashvili
Award presented by Urte Fink

CONNECTING COTTBUS COCOLAB: EAST-WEST EMERGING PRODUCERS AWARD

participation in Cocolab 2025
MAXIMILIAN LIFORD for the project **GRANDPARENTS' PARADISE**, directed by Alex Țibu, Șerban Racovițeanu
Award presented by Katharina Stumm

Desire

Horseshoe

DRAMA ROOM

BEST TV SERIES PROJECT AWARD

a development agreement with PRO TV
THE ACCOUNTANT (Romania), written by **BOGDAN DRUMEA**
Award presented by Gabriela Iacob

OFIC – Cash rebates of up to 30% for Romanian co-productions

Revamped and revitalized, Romania's Office for Film and Cultural Investments (OFIC) aims to put the country back on the international map of movies through a generous cash rebate scheme. Wishing to understand it better, I had a brief chat with Valentin Savu, the Office's director general.

Șerban Mark Pop

For those who haven't heard about it before, what is OFIC?

OFIC (The Office for Film and Cultural Investments) is a public institution established under the Ministry of Culture in late 2023, with the specific aim of bringing Romania back onto the audiovisual production map. It is the manager and administrator of the cash rebate scheme regulated in 2018, which was previously under the Ministry of Economy, where it became blocked for various reasons. It has now reached the place it should have been from the beginning – the Ministry of Culture, as we are the ones who possess the necessary expertise in this field. In a single year, we managed to assemble a team, secure a headquarters, bring people together, and unify the Romanian Film Commission so that projects could function properly.

You mentioned OFIC's cash rebate scheme. How exactly does that function?

Very simply. In fact, it is one of the only fully digitalized cash rebate platforms in Europe, using a native application developed and managed internally by the office. The cash rebate program allows for the reimbursement of up to 30% of eligible expenses incurred on Romanian territory, with a project

cap of 10 million euros and an annual budget of 55 million euros annually. The program is set to run until 2028. In theory, the budget is secured by law; we'll see what actual allocations are made, but full governmental support exists.

And what are the steps one can take to enter the scheme?

It has three stages. First is the registration stage, where producers submit their project, budget, and are subjected to a cultural test by the Film Commission. Based on this registration request, the office issues an eligibility certificate. This

"This is currently the simplest, most transparent, and fastest cash rebate system in Europe."

certificate outlines the total budget and grants the right to submit a funding request and, eventually, a payment request for up to 30% of the amount spent in Romania. With this certificate, the producer must begin work on the project within 60 days and start filming within a maximum of nine months. They are also required to submit the

funding request within two years.

Things are heading in the right direction. Of course, the past has impacted trust, but producers are now coming. We already

have over 40 registered projects in our latest registration period, and one of them is nearly through a full cycle, reaching the payment request phase. By autumn, the payment will be made. Naturally, these cycles may take more or less time depending on the scale of the project. We are trying to keep things moving quickly. ■

New Romanian Films

Tempting Festival Programmers This Year

This year's edition of the Romanian Days (RO Days)' film programme gave foreign guests and **TIFF**'s local audience the perfect opportunity to get a comprehensive and compact overview of those Romanian films that have been international festival favourites over the past 12 months.

Martin Blaney

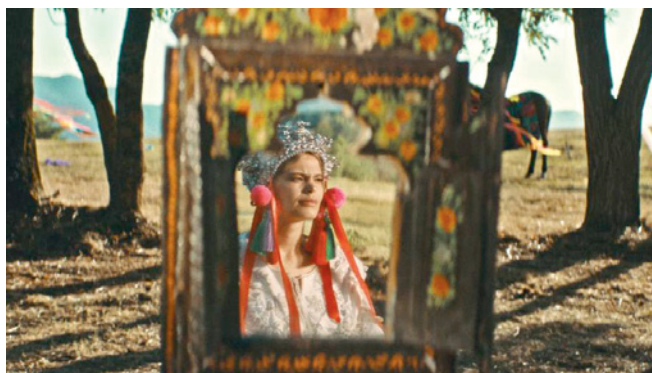

The Spruce Forest, r. Tudor Giurgiu

However, festival programmers along with their sales agent and distributor colleagues will now be curious to know which new films "made in Romania" should be on their radar as candidates for launching international festival careers in the coming months.

Foreign guests could already see, for example, Tudor Cristian Jurgiu's *On Their Own* and Andrei Epure's *Don't Let Me Die* as "works in progress" in the Closed Screenings programme.

Produced by Libra Films, Jurgiu's third feature after *The Japanese Dog* (2012) and *They May Still Be Alive Today* (2018) centres on a teenager living alone in a small town while her parents work in Italy and are about to divorce. In an

Catane, r. Ioana Mischie

emotional crisis, the girl then decides to take care of two runaways and build a surrogate family.

Meanwhile, Saga Film's production of Epure's feature debut as director stars the Romanian-American actress Elina Löwensohn and Cosmina Stratan, who had her first lead role in Cristian Mungiu's *Beyond The Hills*, in a mystery drama tracing

irrevocable changes to a woman's life after discovering a neighbour's corpse in front of her building.

And then there were the "out of competition" world premieres of Tudor Giurgiu's hybrid work *The Spruce Forest*, and Igor Cobileanski's moral fable *Comatogen*.

But there are now several Romanian films currently in postproduction that festival scouts should definitely be having on their "to see" lists.

What seems to stand out in particular when looking at the current production output from Romania from an outside perspective is the number of debut features coming from women filmmakers.

For example, writer-journalist Cecilia Ștefănescu, who had previously penned the screenplays for Tudor Giurgiu's *Love Sick* (2006) and *Freedom* (2023), is putting the finishing touches to her directorial debut *A Safe Place* which

A Safe Place, r. Maria Popistasu, Alexandru Baciu

charts the repercussions of an apparent stranger's appearance on two families' holiday idyll at the Bulgarian seaside.

Andreea Bortun, who has also worked as a play-

Stan onboard as an equity investor.

One of the most eagerly anticipated productions is likely to be the debut feature *Catane* by the multi-award-winning inno-

husband screenwriter Alex Baciu to co-direct their debut feature *Y* after making their first foray into directing with the short *The Seagull* shown at TIFF in 2018.

coming months for the latest works by such "name" filmmakers as Adrian Sitaru, Mihai Mincan, Ivana Mladenovic and Radu Jude.

Sitaru's sixth feature *Blindsight* after films like *The Fixer* and *Illegitimate* stars Ioana Flora as a woman in her mid-40s whose reality is turned upside down after an accident triggers severe amnesia and depression, while Mincan follows his debut *To The North* with *Milk Teeth* which he describes as "a coming of age tale with supernatural elements" set in the final days of Ceausescu's Romania,

Ivana Mladenovic's third collaboration with producer Ada Solomon after *Soldiers. Story from Ferentari* and *Ivana The Terrible* sees her adapting Liliana Pelici's autobiographical novel "The Longest Dream" for *Sorella di Clausura* about a woman's most cherished dream to meet a famous Balkan musician she fell in love with as a teenager after seeing him on TV in 1992.

And Jude in his characteristically iconoclastic way has already created a considerable amount of advance buzz around his next feature *Dracula* - produced by Saga Film with partners from Austria, Luxembourg, Brazil, Switzerland and the UK - by coining the "Make Dracula great again!" tagline and positioning his latest cinematic adventure as "a film about cinema itself, with its limits, its history and its myths." ■

Kontinental 25, r. Radu Jude

Blue Banks, r. Andreea Bortun

Produced by Anamaria Antoci's Tangaj Productions with Greece's View Master Films, *Y* focuses on a woman's need to dig up the past and make peace with it after her grandmother's deathbed confession about the inconsistencies in the international adoption files she had handled as a lawyer after the Romanian Revolution in 1989.

Similarly, international festival premieres should also be on the cards in the

wright for the theatre, now delivers *Blue Banks* centring on an impulsive single mother who wants to provide a good life for herself and her teenage son.

The debut was pitched at Transilvania Pitch Stop in 2020 and subsequently produced by Gabi Suci's Atelier de Film with French and Slovenian partners as well as Romanian-born actor Sebastian

vative transmedia artist and futurist Ioana Mischie.

Co-produced by Studioset and Storyscapes with Italy's Mammuto, her absurd comedy is based on the real case of a remote Romanian village where all the inhabitants declared themselves disabled in order to avoid having to pay taxes.

And award-winning actress Maria Popistașu has joined forces with her

British-born Martin Blaney has been living in Germany since 1988 and working as Screen International's correspondent for German-speaking countries and Eastern Europe since 1990. He also moderates panels and pitching sessions throughout Europe as well as being a jury member at numerous festivals.

Smile at Last

Adolescență între revoltă și resemnare

Ion Indolean

Estonia, 1985. Într-un orfelinat izolat, Mari, o adolescentă de 16 ani, încearcă să-și găsească locul după ce a fost abandonată de tatăl ei alcoolic. Lumea în care ajunge e dură, marcată de reguli nescrise, ierarhii brutale și o absență aproape totală a

adulților responsabili. În acest microcosmos, copiii sunt nevoiți să supraviețuiască singuri, dezvoltând propriile mecanisme de apărare și solidaritate.

Regizoarea Leida Laius și co-regizorul Arvo Iho construiesc un portret realist și empatic al unei generații pierdute, care trăiește la marginea societății sovietice. Filmul evită melodrama, optând pentru o abordare subtilă, în care gesturile mici și tăcerile spun mai mult decât cuvintele. Utilizarea actorilor neprofesioniști și

filmările în locații reale conferă poveștii autenticitate și o notă documentară.

Smile at Last nu este doar o dramă despre adolescență, ci și o critică tăcută a unui sistem care ignoră nevoile emoționale ale indivizilor. Într-o societate care valorizează conformismul și reprimă individualitatea, personajele rebele și neînțelese, precum Mari, devin simboluri ale unei rezistențe tăcute.

Prin atmosfera sa melancolică și privirea atentă spre tineri fragili și revoltați aflați în derivă, filmul rezonază cu alte povești est-europene ale acelei perioade: *La capătul liniei*, *Pas în doi* sau *Kuryer*. Toate vorbesc, în chei diferite, despre neadaptare, dorință de libertate și imposibilitatea de a înflori într-un sistem care cere supunere.

SÂMBĂTĂ, 21 Iunie, ORA 14:30 / CINEMA ARTA CLUJ

Rebeli tăcuți, priviri în gol, muzică interzisă și dansuri care nu urmează pașii învățați: *Smile at Last* e despre ce rămâne viu într-o lume care vrea conformare.

TIFF.24

**Acum poți trăi pe deplin
emoția filmelor și a viitorului
cu acoperire**

**Scanează și
votează filmul
care merită
Premiul Inimii**

